

Sten Rydh

Kyrkogemenskap idag

Det vi har sett och hört förkunnar
vi för er, för att också ni ska ha
gemenskap med oss. Och vår
gemenskap är med Fadern och
hans Son Jesus Kristus.

**34 teser om kyrkan och
kyrkogemenskapen**

Kyrkogemenskap idag

34 teser om kyrkan och kyrkogemenskapen

Av kyrkoherde Sten Rydh
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige, evluth.se
Bengtsfors, 2023-03-23

Innehåll

	Sid
Inledning	3
Del 1: Teser om den kristna kyrkan (tes 1-7)	2
Tes 1. Kristi sanna kyrka består av alla som tror på Kristus som sin Frälsare.	5
Tes 2. Tron uppkommer endast genom nådemedlen, som är evangelium i ordet och sakramenten.	5
Tes 3. Kyrkan finns överallt där Guds ord predikas rent och klart och sakramenten förvaltas enligt Kristi instiftelse.	6
Tes 4. Kyrkan har fått det bibliska prästämbetet som en Guds gåva.	7
Tes 5. Där Guds ord lärs rätt skall också ordnade församlingar upprättas.	7
Tes 6. Vi skall enligt Bibelns anvisningar känna igen våra medkristna på deras bekännelse.	8
Tes 7. Kyrkan kan aldrig bli en ”ren” församling i den meningen att den endast består av sant troende människor.	10
Del 2: Teser om kyrkogemenskapen (tes 8-22)	10
Tes 8. Guds ord skall läras rent och klart inom hela kyrkan och alla dess församlingar.	10
Tes 9. En kyrka som lär falskt eller tolererar falsk lära skall undvikas.	10
Tes 10. Inte bara teologerna utan alla kristna bör skilja mellan rätttroga och villfarande kyrkor.	12
Tes 11. Kyrkan styrs inte av folket eller överheten utan av Gud och hans ord.	12
Tes 12. Kyrkan måste stå emot folkstyre, inblandning från staten och det sekulära samhället och enbart hålla sig till Guds ord.	14
Tes 13. Tillfälligt uppdykande villfarelser förstör inte en kyrkas renlärlighet om de falska lärorna drivs ut.	15
Tes 14. Olikheter i andra frågor än Guds ords lära upphäver inte kyrkogemenskapen.	17
Tes. 15. Bibelns lära är sammanfattad i Luthers katekeser, som är en del av våra bekännelseskriterier.	

Tes 16. Kyrkogemenskapen omfattar alla former av kristen gemenskap.	19
Tes 17. Predikstolsgemenskap innebär att endast rätttrogna präster tillåts predika i kyrkor med samma tro och bekännelse.	20
Tes 18. Bönegemenskap innebär att kristna endast ber tillsammans med dem som tillhör en renlärig kyrka.	22
Tes 19. Nattvardsgemenskap innebär att nattvarden endast ges till sådana som delar kyrkans tro, lära och bekännelse.	23
Tes. 20. Kyrkogemenskapens bud gäller all kyrklig gemenskap men inte det sociala livet i allmänhet.	26
Tes 21. Läran om kyrkogemenskapen grundar sig på Guds bud.	27
Tes 22. Läran om kyrkogemenskapen måste tillämpas på ett evangeliskt sätt.	28

Del 3: Exempel på missbruk (tes 23-32) 30

Tes 23. Missbruk 1. Man lär att det är nog om en kyrka officiellt har en rätt bekännelse.	30
Tes 24. Missbruk 2. Man lär att de bekännelsetrognas skall stanna kvar i en falsk kyrka tills de blir utdrivna.	31
Tes 25. Missbruk 3. Man lär att de bekännelsetrognas skall stanna kvar i en falsk kyrkan tills Gud ger tecken till uppbrott.	32
Tes 26. Missbruk 4. Den avfallna kyrkan ses som en sjuk mor, som man inte ska överge.	33
Tes 27. Missbruk 5. Man vill inte bryta med den villfarande kyrkan eftersom det då bara blir få som lämnar.	34
Tes 28. Missbruk 6. De bekännelsetrognas bör stanna kvar i den falska kyrkan och samla tillräckligt många innan uttåg sker.	35
Tes 29. Missbruk 7. Eftersom det finns sanna kristna också inom falska kyrkor bör man stanna kvar där.	36
Tes 30. Missbruk 8. För kyrkogemenskap räcker det om man är överens i det centrala budskapet om frälsningen.	37
Tes 31. Missbruk 9. Man accepterar kyrkogemenskap mellan flera kyrkor trots att inte samtliga är överens i läran.	38
Tes 32. Missbruk 10. Man har strängare principer för ingående än för brytande av kyrkogemenskapen.	39
Tes 33. Missbruk 11. Man har olika principer för kyrkogemenskap beroende på var den kristne befinner sig.	40
Tes 34. Läran om kyrkogemenskapen har den eviga saligheten hos Gud som mål.	41

Litteratur 42

Inledning

Läran om kyrkogemenskapen är i vår tid nästan helt bortglömd bland kyrkor och samfund. Man utgår sällan från den bibliska läran, utan ifrån praktiska eller kyrkopolitiska övervägande. Eftersom bibelkritik och ekumenism har kommit att dominera i teologin finns ingen ordentlig grund kvar att bygga på.

Under fornkyrkan och reformationen var däremot läran om kyrkogemenskapen en viktig del av teologin och kyrkans liv. Det var fråga om både teori och praktik. Man kunde t.ex. i fornkyrkan endast gå till nattvarden och delta i liturgin om man omfattade samma lära och bekännelse som den kyrka man besökte. Luther betonade att de som vill hålla sig till sanningen, till Bibelns rätta lära, inte ”kan stå i samma stall” som de som förnekar denna sanning. Därför bröt han gemenskapen med påvekyrkan. Han väntade inte tills han blev utdriven utan brände innan dess påvens bulla med hot om bannlysning.

Läran om kyrkogemenskapen är till för att det rena och klara evangeliet skall bevaras i Kristi kyrka. Detta budskap skall sedan föras ut i hela världen. Mission och evangelisation är befalld av Jesus i missionsbefallningen, och hela Guds ord är till för att människor skall få höra vad Gud vill med våra liv. *Gud vill att alla människor ska bli frälsta och komma till insikt om sanningen* (1 Tim. 2:4). Men för att detta skall kunna ske får sanningen inte blandas upp med lögn.

Somliga säger att man inte skall vara så sträng och genom läran om kyrkogemenskapen avgränsa rätttroga kyrkor från andra samfund. Vill inte Gud att alla skall samverka ekumeniskt? Vill han inte att alla skall vara ett så att världen kan tro (Joh. 17:21)? Jo, Gud vill att alla kristna skall vara ett. Men alla sanna kristna är redan ett genom tron på Kristus. Men den yttre enheten måste enligt Bibeln manifestera sig genom en rätt biblisk lära och bekännelse! Så är det tyvärr inte inom den moderna, ekumeniska rörelsen där många falska läror både lärs och tolereras.

Vi kan ta bilden av ett läkemedelsföretag som producerar en livsviktig medicin som sedan säljs över hela världen. Nu vill en rad andra företag också vara med och tjäna pengar. De vill blanda in sina usla mediciner, som tyvärr visat sig farliga och ibland livshotande. De vill att både goda och dåliga mediciner skall säljas tillsammans utan åtskillnad. Hur många människor skulle vilja ha det så? Nej, förnuftet säger att bara de bästa, godkända medicinerna skall få säljas, medan de dåliga och farliga bör förbjudas och rensas ut.

Nu är evangelium just en sådan god, underbar, fantastisk medicin som kan ge evigt liv åt alla människor. Men falska läror bringar död och evig förtappelse. Har vi då inte all anledning att lita på att Gud i sin nåd vet bäst, när han befäller oss att bevara våra kyrkor och samfund i den rena, bibliska sanningen och utestänga alla farliga villoläror? Syftet är ju att Guds budskap om synd och nåd skall förkunnas rent och klart. Tron på Jesus Kristus och hans försoning måste stå i centrum. Allt vad Bibeln lär om honom och allt vad han lär om oss människor och vår frälsning måste spridas över världen rent och klart och oförfalskat. Detta är vår bön och önskan. Må Gud ge sin nåd och välsignelse till detta.

Del 1: Teser om den kristna kyrkan (tes 1-7)

Tes 1

Kristi sanna kyrka består av alla som tror på Kristus som sin Frälsare.

När en människa blivit överbevisad om sin synd och får höra evangeliet om syndernas förlåtelse genom Jesus Kristus, och tron genom Guds nåd tänds i hennes hjärta blir hon en levande lem i Kristus, en del av hans osynliga kropp. Detta sker inte på grund av människans egen avgörelse utan endast av nåd genom tron för Kristi skull. I den apostoliska trosbekännelsen bekänner vi: *Jag tror på en helig, allmännelig och apostolisk kyrka*. Grundläggande är dopet, som föder oss på nytt. Även de minsta barnen har arvsynd, men får i dopet syndernas förlåtelse och blir genom Guds nåd upptagna i kyrkan.

* * *

Därför är ni inte längre gäster och främlingar, utan medborgare med de heliga och medlemmar i Guds familj. Ni är uppbyggda på apostlarnas och profeternas grund, där hörnstenen är Kristus Jesus själv. I honom fogas hela byggnaden samman och växer upp till ett heligt tempel i Herren, och i honom blir också ni sammanbyggda till en boning åt Gud genom Anden (Ef. 2:19-22).

Men Jesus kallade dem till sig och sade: "Låt barnen komma till mig och hindra dem inte, ty Guds rike tillhör sådana (Luk. 18:16).

Men när Guds, vår Frälsares, godhet och kärlek till människorna uppenbarades, frälste han oss, inte för rättfärdiga gärningar som vi hade gjort, utan på grund av sin barmhärtighet, genom ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande, som han rikligt utgöt över oss genom Jesus Kristus, vår Frälsare (Tit. 3:4-6)

För liksom vi i en enda kropp har många lemmar och alla lemmarna inte har samma uppgift, så är vi många en enda kropp i Kristus. Men var för sig är vi varandras lemmar (Rom. 12:4f).

Ni däremot lever inte i köttet utan i Anden, eftersom Guds Ande bor i er. Den som inte har Kristi Ande tillhör inte honom (Rom. 8:9).

Tes 2

Tron uppkommer endast genom nådemedlen, som är evangelium i ordet och sakramenten.

Tron är en Guds gåva som ges genom evangelium. Men Gud har förordnat det så att nåden skänks oss genom de s.k. nådemedlen som är Guds ord i alla former, t.ex. predikan, det lästa ordet eller ett bibelord vi tänker på. Själva nådemedlet är inte lagen utan evangeliet. Lagens ord fördömer synden och syndaren, medan evangeliets ord säger, att Jesus har dött för hela världens synd och uppstått för vår rättfärdiggörelses skull. Den som tror detta blir frälst. Samma nåd skänks också genom dopet, avlösningen/bikten och nattvarden.

* * *

Då trädde Jesus fram och talade till dem och sade: "Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar! Döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn och lär dem att hålla allt som jag befällt er. Och se, jag är med er alla dagar till tidens slut" (Matt. 28:18-20).

Jesus sade än en gång till dem: "Frid vare med er! Som Fadern har sänt mig sänder jag er." Sedan han sagt detta, andades han på dem och sade: "Ta emot den helige Ande! Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder så är han bunden" (Joh. 20:21-23).

Den natt då Herren Jesus blev förrådd tog han ett bröd, 24 tackade Gud, bröt det och sade: "Detta är min kropp som blir utgiven för er. Gör detta för att minnas mig." På samma sätt tog han bägaren efter måltiden och sade: "Denna bägare är det nya förbundet i mitt blod. Så ofta ni dricker av den, gör det för att minnas mig." Så ofta ni äter detta bröd och dricker denna bägare förkunnar ni Herrens död till dess han kommer (1 Kor. 11:23-26).

Tes 3

Kyrkan finns överallt där Guds ord predikas rent och klart och sakramenten förvaltas i enlighet med Kristi instiftelse.

Profeten Jesaja säger att ordet inte vänder tillbaka fåfängt utan att ha verkat vad Gud vill. Där Guds ord predikas och lärs rätt förkunnas lag och evangelium till omvändelse och tro. Genom dopet sker pånyttfödelse och där skänks den helige Ande. I avlösningen och nattvarden förkunnas det rena evangeliet till syndernas förlåtelse.

* * *

Liksom regnet och snön faller från himlen och inte återvänder dit utan vattnar jorden så att den blir fruktbar och grönskar... så ska det vara med ordet som går ut från min mun. Det ska inte komma tillbaka till mig förgäves utan att ha gjort vad jag vill och utfört vad jag sänt det till (Jes. 55:10f).

En av dem som lyssnade hette Lydia... Herren öppnade hennes hjärta så att hon tog till sig det som Paulus predikade. När hon och hennes familj hade blivit döpta, bad hon: "Om ni anser att jag tror på Herren, kom då och bo hemma hos mig!" (Apg. 16:14f)

Jesus svarade [Nikodemus]: "Jag säger dig sanningen: Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike (Joh. 3:5).

Men för att ni ska veta att Människosonen har makt på jorden att förlåta synder, säger jag dig" – och nu talade han till den lame: "Res dig, ta din bädd och gå hem!" Då reste mannen sig upp och gick hem. När folket såg det, greps de av fruktan och prisade Gud som hade gett sådan makt åt människor (Matt. 9:6-8).

Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna (Joh. 20:23).

Och han tog en bägare, tackade Gud och gav åt dem och sade: "Drick av den alla. Detta är mitt blod, förbundsblodet, som blir utgjutet för många till syndernas förlåtelse (Matt. 26:27f)

Tes 4

Kyrkan har fått det bibliska prästämbetet som en Guds gåva.

Profeter och apostlar kallades direkt av Gud. Därefter kallas präster indirekt genom den kristna kyrkan. Det är den uppståndne Kristus som ger ämbetet som en gåva åt kyrkan. Kyrkan har både rätt och plikt att upprätthålla ämbetet genom att kalla väl skickade män att predika ordet och förvalta sakramenten. De som kallas skall först provas enligt Skriftens anvisningar. Ämbetet är inte en praktisk, mänsklig funktion utan en gudomlig instiftelse. Innehavarna av prästämbetet har i Bibeln många olika namn, t.ex. apostel, herde, präst, äldste, biskop, föreståndare, väktare, ängel, förkunnare, härold. En sammanfattande kyrklig benämning på dessa är ordet teolog, en som är lärd av Gud och som lär det rätta om Gud.

* * *

Ni är uppbyggda på apostlarnas och profeternas grund, där hörnstenen är Kristus Jesus själv (Ef. 2:20).

Men var och en av oss har fått nåden så som Kristus fördelade gåvan. Därför heter det: Han steg upp i höjden, han tog fångar och gav människorna gåvor. Det att han steg upp, vad innebär det om inte att han också steg ner till jorden? Han som steg ner är också den som steg upp över alla himlar för att uppfylla allt. Och han gav några till apostlar, andra till profeter, andra till evangelister och andra till herdar och lärare, för att utrusta de heliga till att fullgöra sin tjänst att bygga upp Kristi kropp tills vi alla når fram till enheten i tron och i kunskapen om Guds Son, som en fullvuxen man med ett mått av mognad som motsvarar Kristi fullhet (Ef. 4:7-13).

Jag lämnade dig på Kreta för att du skulle ordna det som återstod och i varje stad insätta äldste [präster] efter mina instruktioner... Församlingsledaren [biskopen] ska som Guds förvaltare vara fläckfri... Han ska hålla sig till lärans tillförlitliga ord, så att han både kan uppmuntra med sund undervisning och tillrättavisa motståndarna (Tit. 1:5-9).

Sedan återvände de till Lystra, Ikonium och Antiokia och styrkte lärjungarnas själar och uppmanade dem att stå fasta i tron. De sade: "Vi måste gå igenom många lidanden för att komma in i Guds rike." I varje församling utsåg de äldste [präster] åt dem, och efter bön och fasta överlämnade de dem åt Herren som de hade kommit till tro på (Apg. 14:22f).

Tes 5

Där Guds ord lärs rätt skall också ordnade församlingar upprättas.

Bibeln har ingen lära om hur kyrkan i detalj skall vara organiserad utom detta att kyrkan består av kristna som samlas kring ordet och sakramenten, förvaltade av de kallade prästerna i ämbetet. På detta sätt framträder den s.k. synliga kyrkan, vars kännetecken är ordet och sakramenten. Bibeln har samma ord, *ekklesia*, för både kyrka och församling. Skriften talar om kyrkan på en viss ort eller kyrkan inom ett större område, t.ex. kyrkan i Korint, kyrkan i Galatien, kyrkan i Jerusalem. När det gäller kyrkotukten ger Jesus tydliga anvisningar om, att en person som syndat och inte vill ångra sin synd skall ställas inför församlingen/kyrkan. Om syndaren då lyssnar skall han få förlåtelse, men annars bli utesluten ur kyrkan (exkommunikation). Detta visar tydligt att de kristna inte bara skall leva som privatpersoner, utan i en ordnad kyrka och församling.

De som tog emot hans [Petrus] ord döptes, och antalet lärjungar ökade den dagen med omkring tre tusen. De höll troget fast vid apostlarnas undervisning och vid gemenskapen, brödsbrytelsen och bönerna (Apg. 2:41f).

Sedan gick han [Paulus] till synagogan och förkunnade frimodigt under tre månaders tid. Han samtalade med dem och försökte övertyga dem om det som hör till Guds rike. Men några förhärdade sig och ville inte tro utan talade illa om Vägen inför hela församlingen. Då lämnade han dem och tog lärjungarna med sig och höll sedan samtal varje dag i Tyrannus hörsal. Detta pågick under två års tid så att alla som bodde i Asien, judar och greker, fick höra Herrens ord (Apg. 19:8-10).

Lyssnar han inte till dem, så säg det till församlingen. Och lyssnar han inte heller till församlingen, då ska han vara för dig som en hedning och tullindrivare. Jag säger er sanningen: Allt som ni binder på jorden ska vara bundet i himlen, och allt som ni löser på jorden ska vara löst i himlen (Matt. 18:17f).

Exempel: Paulus skriver till den församling/kyrka som är i Korint (1 Kor. 1:2). Han skriver till kyrkorna/församlingarna i Galatien (Gal. 1:2). Han skriver till Tessalonikernas församling/kyrka (1 Tess. 1:1). Johannes skriver till de sju församlingarna/kyrkorna i Mindre Asien (Uppb. 1:4).

I församlingen/kyrkan i Antiokia fanns det profeter och lärare: Barnabas, Simeon... Lucius... Manaen samt Saulus (Apg. 13:1) [Det var alltså en kyrka med fem präster].

Tes 6

Vi skall enligt Bibelns anvisningar känna igen våra medkristna på deras bekännelse.

Endast Gud vet vilka personer som är sanna kristna och vilka som är hycklare. "Herren känner de sina". Men Skriften hänvisar oss till bekännelsen. Aposteln Johannes skriver att vi skall ta emot dem som bekänner att Jesus är Herren, alltså att han är sann Gud. Men vi skall inte ta emot dem som förnekar detta. Vi håller därför varje sann bekännare av Guds ords sanning för en kristen broder eller syster, en lem i Kristi församling och kyrka. Paulus betonar också att tron alltid tar sig uttryck i en rätt bekännelse. Den grundläggande bekännelsen har vi redan i vårt dop.

* * *

Jesus sade till dem: "Gå ut i hela världen och förkunna evangeliet för hela skapelsen. Den som tror och blir döpt ska bli frälst, men den som inte tror ska bli fördömd (Mark. 16:15f)

Jesus säger: Den som bekänner mig inför människorna ska också jag bekänna inför min Far i himlen (Matt. 10:32).

För om du med din mun bekänner att Jesus är Herren och i ditt hjärta tror att Gud har uppväckt honom från de döda, ska du bli frälst (Rom. 10:9).

Men Guds fasta grund består och har detta sigill: Herren känner de sina, och: Var och en som åkallar Herrens namn ska hålla sig borta från orättfärdighet (2 Tim. 2:19).

När ni visar er äkthet genom denna hjälp prisar de Gud för att ni följer er bekännelse till Kristi evangelium och så godhjärtat delar gemenskapen med dem och med alla (2 Kor. 9:13).

Kämpa trons goda kamp, grip det eviga livet som du blev kallad till och som du bekände dig till genom att avge den goda bekännelsen inför många vittnen (1 Tim. 6:12).

När vi nu har en stor överstepräst som har stigit upp genom himlarna, Jesus, Guds Son, låt oss då hålla fast vid vår bekännelse (Hebr. 4:14).

Låt oss orubbligt hålla fast vid hoppets bekännelse, för han som har gett oss löftet är trofast (Hebr. 10:23).

Det vi har sett och hört förkunnar vi för er, för att också ni ska ha gemenskap med oss. Och vår gemenskap är med Fadern och hans Son Jesus Kristus. Detta skriver vi för att vår glädje ska bli fullkomlig (1 Joh.1:3).

Den som blir kvar i hans lära, han har både Fadern och Sonen. Om någon kommer till er och inte har med sig denna lära ska ni inte ta emot honom i ert hem eller hälsa honom välkommen (2 Joh. 1:9f).

Tes 7

Kyrkan kan aldrig bli en ”ren” församling i den meningen att den endast består av sant troende människor.

Jesus visar t.ex. i sina liknelser att det alltid kommer att finnas hycklare inblandade i den synliga, rätta kyrkan. De som har en god bekännelse erkänner vi som våra medkristna. Men *i egentlig mening* består kyrkan endast av sant troende människor, var de än befinner sig. När man inom vissa sekter har velat upprätta s.k. ”rena församlingar” har man haft en felaktig uppfattningen om möjligheten av att ha endast sant troende, omvända människor i den yttre, synliga församlingen. Vår lutherska bekännelse avfärdar den s.k. *donatismen*¹. Enligt denna var avfallna prästers sakramentsförvaltning ogiltig. Augustinus skrev med rätta mot denna riktning. En helt annan sak är att en präst som lär falskt skall avsättas.

* * *

Liknelsen om ogräset och vetet. Jesus sade: Låt båda växa tillsammans fram till skörden. När skördetiden är inne, ska jag säga till skördemännen: Samla först ihop ogräset och bind det i knippen för att brännas. Men vetet ska ni samla in i min lada. (Matt. 13:30).

Jesus sade: Guds rike kommer inte så att man kan se det med ögonen. Ingen ska kunna säga: Se, här är det, eller: Där är det. Nej, Guds rike är inom er (Luk. 17:21). [Luther: invändigt i er]

De skriftlärda och fariseerna har satt sig på Moses stol. Allt som de lär er ska ni därför göra och hålla. Men deras gärningar ska ni inte ta efter, för de talar men handlar inte (Matt. 23:2f).

¹ Efter biskop Donatus (död o. 355). Se Augsburgska Bekännelsen, artikel 8.

Del 2: Teser om kyrkogemenskapen (tes 8-22)

Tes 8

Guds ord skall läras rent och klart inom hela kyrkan och alla dess församlingar.

En renlärig kyrka kallas ortodox. Ordet *ortodox* [rätt lära, rätt lovprisning] innebär att endast Guds ord får läras och förkunnas i kyrkan. En kyrka som visserligen har en god officiell bekännelse, men sedan i praktiken inte följer denna, är inte en renlärig, ortodox kyrka.

* * *

Jesus säger: Om ni förblir i mitt ord är ni verkligen mina lärjungar (Joh. 8:32).

Helga dem i sanningen: ditt ord är sanning (Joh. 17:17).

Men jag ber inte bara för dem [apostlarna], utan också för dem som kommer att tro på mig genom deras ord (Joh. 17:20).

Paulus sade: Jag har inte undandragit mig att lägga fram hela Guds rådslut för er (Apg. 20:29).

Gör allt utan att klaga och tveka så att ni blir fläckfria och rena, Guds oskyldiga barn mitt i ett falskt och fördärvat släkte, där ni lyser som stjärnor i världen när ni håller fast vid livets ord (Fil. 2:14-16).

Predika ordet, träd fram i tid och otid, tillrättavisa, varna och förmana med allt tålmod och all undervisning (1 Tim. 4:2).

Ni började bra. Vem hindrade er så att ni inte längre lyder sanningen? Den övertalningen kom inte från honom som kallade er. Lite surdeg syrar hela degen. Jag för min del litar på er i Herren att ni inte ska vara av annan mening. Men den som skapar förvirring bland er ska få sin dom, vem han än är (Gal. 5:7-10).

Den som håller hela lagen men bryter mot ett enda bud är skyldig till allt (Jak. 2:10).

Vi kan ju inte göra något mot sanningen, utan bara för sanningen (2 Kor. 13:8).

Petrus skriver: Om någon talar ska han tala i enlighet med Guds ord (1 Petr. 4:11).

Paulus skriver till Timoteus: Jag uppmanar dig allvarligt inför Gud och Kristus Jesus som ska döma levande och döda, inför hans uppenbarelse och hans rike: predika ordet, träd fram i tid och otid, tillrättavisa, varna och förmana med allt tålmod och all undervisning. Det ska komma en tid då människor inte längre står ut med den sunda läran utan samlar åt sig mängder av lärare efter sina egna begär, så som det kliar i deras öron att få höra. De vägrar att lyssna till sanningen och vänder sig till myter (2 Tim. 4:1-4).

Tes 9

En kyrka som lär falskt eller tolererar falsk lära skall undvikas.

En kyrka som inom sig har falska lärare kallas för en villfarande, falsk eller heterodox (kättersk) kyrka. ”Det finns inte ett enda ställe i Skriften, som tillåter en lärare att avvika från Guds ord eller ett Guds barn att utöva gemenskap med en lärare, som avviker från Guds Ord”, skriver Franz Pieper.² Bibeln lär tydligt och klart att en kristen skall undvika falska lärare och läror och därmed också kyrkosamfund

² Pieper-Mueller: Kristen dogmatik, Uppsala 1985, s. 644.

som inom sig tillåter sådant. Detta innebär att samexistens mellan rätt och falsk lära i en kyrka är förbjuden. Redan dopet innebär att vi avsvärjer oss djävulen och bekänner oss till Guds rena och klara ord. Dopot är ju en övergång från döden till livet.

* * *

I den [Noas ark] blev några få, åtta personer, frälsta genom vatten. Efter denna förebild frälser dopet nu också er. Det innebär inte att kroppen renas från smuts utan är ett rent samvetes bekännelse³ till Gud genom Jesu Kristi uppståndelse, han som har stigit upp till himlen och sitter på Guds högra sida, sedan änglar, furstar och makter har blivit lagda under honom (1 Petr. 3:20-22).

Jesus säger: Akta er för de falska profeterna. De kommer till er i fårakläder, men i sitt inre är de rovlystna vargar. På deras frukt ska ni känna igen dem, Man plockar väl inte vindruvor från törnbuskar eller fikon från tistlar? (Matt. 7:15f)

Jag är emot profeterna, säger Herren, de som bär fram sin egen tungas ord och säger: ”Så säger Herren”(Jer. 23:31).

Paulus skriver: Men om det än vore vi själva eller en ängel från himlen som predikade evangelium för er i strid med vad vi har predikat, så skall han vara under förbannelse. Det vi redan har sagt säger jag nu än en gång: om någon predikar evangelium för er i strid med vad ni har tagit emot, så skall han vara under förbannelse (Gal. 1:8f)

Jag uppmanar er, bröder, att se upp för dem som skapar splittring och väcker anstöt mot den lära som ni har fått undervisning i. Håll er borta från dem, för sådana människor tjänar inte vår Herre Kristus utan sin egen buk, och med fina ord och vackert tal bedrar de godtrogna människor. Er lydnad är ju känd av alla (Rom. 16:17-19).

Paulus skriver till Timoteus: Som jag uppmanade dig redan när jag var på väg mot Makedonien, vill jag att du stannar i Efesos och förmanar vissa där att inte förkunna falska läror (1 Tim. 6:3).

Och till Titus skriver Paulus: En villolärare ska du ge en första och en andra varning och sedan avvisa, eftersom du vet att en sådan är på fel väg. Han syndar och har dömt sig själv (Tit. 3:10f).

Paulus sade till prästerna i Efesus: Ge akt på er själva och hela den hjord där den helige Ande har satt er som ledare, till att vara herdar för Guds församling som han har köpt med sitt eget blod. Jag vet att när jag lämnat er ska rovlystna vargar tränga in bland er, och de kommer inte att skona hjorden. Ja, bland er själva ska män träda fram som förvränger sanningen för att dra över lärjungarna på sin sida. Var därför vakna och kom ihåg att jag i tre års tid, natt och dag, aldrig har slutat förmana var och en av er under tårar (Apg. 20:28-31).

Jesus säger befaller Johannes att skriva följande till prästen och församlingen i Pergamon: Men jag har en sak emot dig: att du har några där som håller fast vid Bileams lära... På samma sätt har också du några som håller fast vid nikolaiternas lära. Vänd därför om! Annars kommer jag snart till dig och strider mot dem med min muns svärd (Uppb. 2:14-16).

Johannes skriver till prästen i Tyatira: Men jag har en sak emot dig: att du tolererar kvinnan Isebel, hon som kallar sig profetissa och undervisar och förleder mina tjänare till att vara otrogna och äta kött från avgudaoffer (Uppb. 2:20).

Och Paulus skriver till de kyrkan i Korint: Gå inte som omaka par i ok med dem som inte tror. Vad har rättfärdighet med orättfärdighet att göra? Eller vad har ljus gemensamt med mörker? Vilken samstämmighet har Kristus med Beliar? Eller vad kan den som tror dela med den som inte tror? Vad kan Guds tempel ha för gemenskap med avgudarna? Vi är den levande

³ Luther översätter med ”förbund”. Gud lovar oss syndernas förlåtelse och evigt liv i dopförbundet.

Gudens tempel, för Gud har sagt: Jag ska bo hos dem och vandra bland dem och vara deras Gud, och de ska vara mitt folk. Därför säger Herren: Gå ut från dem och skilj er från dem, och rör inte vid något orent. Då ska jag ta emot er, och jag ska vara er Far och ni ska vara mina söner och döttrar, säger Herren den Allsmäktige (2 Kor. 6:14-18).

Tes 10

Inte bara teologerna utan alla kristna bör skilja mellan rätttrogna och villfarande kyrkor.

Varje kristen är skyldig att hålla sig till Guds ord. Alla kristna i kyrkan är tillsammans ägare av alla kyrkans andliga skatter. Aposteln skriver: "Allt är ert". Alla kristna har del av det allmänna prästadömet. De som är *lekmän* (d.v.s. de som inte är präster) är också skyldiga att personligen läsa och studera Bibeln och så växa till i kunskapen om vad Gud lär oss. De skall vittna om sin tro men de är inte kallade att vara präster i ämbetet. *Prästen* är kallad att ge varje kristen undervisning i ordet, både förmaning, varning tröst och ledning. *Lekmännen* i sin tur är skyldiga att i allt följa prästens undervisning och själavård så länge prästen verkligen håller sig till Guds ord.

Om en präst lär falskt och inte vill ändra sig måste han uteslutas ur kyrkan. Om å andra sidan kyrkan eller församlingen inte vill lyssna på en rättrogen präst utan accepterar och försvarar falsk lära och prästen inte längre kan utöva kyrko- och lärotukt har kyrkan blivit villfarande. Prästen och de som håller med honom måste då lämna den falska kyrkan.

* * *

Därför ska ingen skryta över människor, för allt är ert: Paulus, Apollos och Kefas, världen, liv och död, nutid och framtid, allt är ert. Men ni tillhör Kristus, och Kristus tillhör Gud (1 Kor. 3:21-23).

Och låt er själva som levande stenar byggas upp till ett andligt hus, ett heligt prästerskap som ska bära fram andliga offer som Gud tar emot med glädje genom Jesus Kristus (1 Petr. 2:5).

Men ni är ett utvalt släkte, ett kungligt prästerskap, ett heligt folk, ett Guds eget folk för att förkunna hans härliga gärningar, han som har kallat er från mörkret till sitt underbara ljus (1 Petr. 2:9).

Mina bröder, inte många av er bör bli lärare. Ni vet ju att vi ska få en strängare dom (Jak. 3:1).

Alla är väl inte apostlar? Alla är väl inte profeter? Alla är väl inte lärare? (1 Kor. 12:29)

Tes 11

Kyrkan styrs inte av folket eller överheten utan av Gud och hans ord.

Kyrkan är ingen *demokrati* (styrd av folket) eller *cesaropapi* (styrd av överheten). Kyrkan skall endast styras av Gud och Skriftens ord. Det har i vår tids kyrkliga sammanhang blivit vanligt att kyrkan uppfattas som en demokratisk förening. Man anser det då mer eller mindre självklart att man utan vidare kan anmäla sig som medlem om man gillar församlingen och dess syfte. Och om man inte längre vill vara kvar begär man helt enkelt sitt utträde. Som medlem anser man, att kyrkan skall styras demokratiskt där allas åsikter skall tas till vara och beslut fattas genom

omröstning. Organisationen anpassas till samhällets vanliga modell. Men Bibeln anbefaller inte en viss, bestämd ordning. Denna kan variera i kristen frihet, men avgörande är, att kyrkans högsta och enda auktoritet är Guds ord.

I Bibeln finner vi att församlingarna styrs av Guds ord genom biskoparnas och prästernas undervisning. Men de får inte uppträda som herrar i församlingen. Prästerna är kallade av Gud genom kyrkan, och därför skall alla lyda prästernas undervisning så länge de troget håller sig till Guds ord. Vid sin sida har prästerna i regel någon form av kyrkoråd där erfarna och beprövade män ingår, s.k. lekmannaäldste (seniorer). Paulus talar om sådana. Kyrkan kan också ha andra former av diakoner (medhjälpare). I de styrande organen får endast män ingå, men i diakonin och liknande kan också kvinnor medverka, men inte med offentlig undervisning.

När statskyrkosystemet infördes på kejsar Konstantins tid blev det ofta mycket svårt att upprätthålla Guds ord suveränitet inom kyrkan. De världsliga furstarna krävde att kyrkan skulle följa deras vilja. Detta kallas *cesaropapi* (kejsarstyre). Men enligt Bibeln har furstar och andra myndighetspersoner inte någon rätt att bestämma i kyrkan. De kan som kristna personligen hjälpa kyrkan på olika sätt. Men kyrkan måste ofta gå emot furstar och överhetspersoner om de kräver att kyrkan skall lära eller handla mot Guds ord. Så predikade t.ex. Johannes döparen mot landsfurstens Herodes äktenskapsbrott och apostlarna vägrade att lyda översteprästens och stora rådets befallning om att de inte fick predika evangelium.

Kvinnofrågan har i vår tid blivit mycket aktuell på grund av den moderna jämställdhetsfilosofin och detta har i de flesta samfund lett till att kvinnor självklart anses ha rätt att inneha prästämbetet och vara med i både kyrkostyrelse och kyrkoråd. Kvinnor väljas som kyrkliga ledare, ordförande eller presidenter. Detta strider mot klara bibelord som förbjuder kvinnan att vara lärare (präst) eller ledare i kyrkan. Lekmän har inte heller någon rätt att predika eller förvalta sakrament, vilket endast de kallade prästerna får göra.⁴

I vår tid har staten och de politiska partierna ofta skaffat sig stor makt över kyrkorna genom att de kräver inflytande i kyrkomöte, kyrkofullmäktige och andra organ och påverkar prästval och hela kyrkans organisation och även själva läran. Detta är en modern form av *cesaropapi*.

* * *

Allt som har skrivits tidigare är skrivet till vår undervisning, för att vi ska bevara vårt hopp genom den uthållighet och tröst som Skrifterna ger. Må uthållighetens och tröstens Gud hjälpa er att vara eniga med varandra efter Kristi Jesu vilja, så att ni alla med en mun prisar vår Herre Jesu Kristi Gud och Far (Rom. 15:4-6).

Då sade Jesus till dem: Ge då kejsaren det som tillhör kejsaren, och Gud det som tillhör Gud (Mark. 12:17).

Då svarade Petrus och apostlarna: "Man måste lyda Gud mer än människor (Apg. 5:29).

Petrus skriver till prästerna: Uppträd inte som herrar över dem som anförtratts er, utan var föredömen för hjorden (1 Petr. 5:3).

⁴ Se Augsburgska Bekännelsen, art. 14 om en rätt kallelse till ämbetet.

Om diakonerna skriver Lukas: Vid den tiden, när antalet lärjungar växte, började de grekisktalande judarna klaga på de hebreisktalande över att deras änkor blev bortglömda vid den dagliga matutdelningen. Då kallade de tolv samman alla lärjungarna och sade: "Det är inte bra om vi försummar Guds ord för att göra tjänst vid borden. Nej, bröder, utse sju män bland er som har gott anseende och är fyllda av Ande och vishet, så ger vi dem den uppgiften. Själv ska vi ägna oss åt bönen och åt ordets tjänst." [därefter utsågs sju diakoner] Man förde fram dem inför apostlarna, som bad och lade händerna på dem (Apg. 6:1-6).

Paulus skriver: Men låt allt ske värdigt och med ordning (1 Kor. 14:40).

Paulus skriver också till församlingen i Korint om den oordning som då rådde: När jag nu ger dessa föreskrifter berömmar jag er inte, för era sammankomster är mer till skada än till nytta (1 Kor. 11:17).

Om lekmannaäldste: De äldste som sköter sin ledaruppgift väl ska ni anse värda dubbel heder, särskilt dem som arbetar med predikan och undervisning (1 Tim. 5:17). [somliga var äldste i ämbetet att predika, andra medhjälpare]

Om kyrkomötet Jerusalem skriver Lukas: När de [Paulus och Barnabas] kom till Jerusalem blev de mottagna av församlingen och apostlarna och de äldste, och de berättade om allt som Gud hade gjort genom dem. ... Apostlarna och de äldste samlades då för att behandla frågan. ... Då beslöt apostlarna, de äldste och hela församlingen att utse några män bland sig och sända dem till Antiokia tillsammans med Paulus och Barnabas (Apg. 15:4, 6, 22).

Paulus skriver kvinnans ställning: En kvinna ska i stillhet ta emot undervisning och helt underordna sig. Jag tillåter inte att en kvinna undervisar eller gör sig till herre över mannen, utan hon ska vara i stillhet, eftersom Adam skapades först och sedan Eva (1 Tim. 2:12f).

Liksom i alla de heligas församlingar ska kvinnorna vara tysta i era församlingar. De får inte tala utan ska underordna sig, som också lagen säger. Vill de veta något ska de fråga sina män därhemma, för det är en skam för en kvinna att tala i församlingen. Var det kanske från er som Guds ord gick ut? Eller var det bara till er det kom? (1 Kor. 14:33-36)

Om kvinnliga medarbetare: Vår syster Febe som tjänar församlingen i Kenchrea vill jag lägga ett gott ord för. Ta emot henne i Herren på ett sätt som anstår de heliga och hjälp henne med allt hon kan behöva från er. Hon har själv varit en hjälp för många, även för mig. Hälsa Prisca och Aquila, mina medarbetare i Kristus Jesus. De har riskerat sina liv för mig, och inte bara jag utan alla hednakristna församlingar tackar dem. Hälsa också församlingen som möts i deras hus (Rom. 16:1-5).

Prisca var med och undervisade Apollos privat eftersom denne inte kände till dopet ordentligt: Han hade fått undervisning om Herrens väg och talade brinnande i anden och undervisade noggrant om Jesus, men han kände bara till Johannes dop. Nu började han predika frimodigt i synagogan. När Priscilla och Aquila hörde honom, tog de sig an honom och förklarade Guds väg grundligare för honom (Apg. 18:26).

Tes 12

Kyrkan måste stå emot folkstyre, inblandning från staten och det sekulära samhället och enbart hålla sig till Guds ord.

I sin förkunnelse måste kyrkan ta avstånd från alla sekulära idéer om hur kyrkan skall styras. Det viktiga är att kyrkan skall vara vaksam mot alla försök att låta sig styras av något annat än Guds ord. Kyrkan måste nödvändigtvis predika mot sådan synd som vanligen förekommer i vår tid, t.ex. aborter och homosexuell synd eller införandet av kvinnliga präster och kvinnliga ledare i kyrkan. När den allmänna opinionen kräver att kyrkorna skall anpassa sig till det moderna tänkandet i det

sekulariserade samhället, måste kyrkan klart och tydligt säga nej. Så måste också kyrkorna se till att de kristna barnen och ungdomarna får en religionsundervisning som stämmer överens med Guds ord. När staten vill förmå ungdomar och andra att t.ex. tro på evolutionismen (Darwins teorier) måste kyrkan säga ifrån och fortsätta att troget lära vad den bibliska skapelseberättelsen säger.

* * *

Och anpassa er inte efter den här världen, utan låt er förvandlas genom sinnets förnyelse, så att ni kan pröva vad som är Guds vilja, det som är gott och fullkomligt och som behagar honom (Rom. 12:2).

Lyssna, barn, till er fars förmaning, ta vara på den så att ni får förstånd. God lärdom ger jag er, överge inte min undervisning. För jag har själv varit barn och haft en far, varit liten och min mors ende son. Då undervisade han mig och sade till mig: Låt ditt hjärta hålla fast vid mina ord. Bevara mina bud, så får du leva (Ords. 4:1-4).

Du ska inte mörda (5:e budet, 2 Mos. 20:13)

När farao befälde att nyfödda pojkar skulle dödas vägrade barnmorskorna: Men barnmorskorna fruktade Gud och gjorde inte som den egyptiske kungen hade befallt dem utan lät barnen leva (2 Mos. 1:17).

Se, barn är en HERRENS gåva, livsfrukt en lön (Ps. 127:3).

Dina ögon såg mig när jag ännu var ett outvecklat foster. Alla mina dagar blev skrivna i din bok, de var bestämda innan någon av dem hade kommit (Ps. 139:16).

Därför ska en man lämna sin far och sin mor och hålla sig till sin hustru, och de ska bli ett kött (1 Mos. 2:24).

Du ska inte begå äktenskapsbrott (6:e budet, 2 Mos. 20:14).

Äktenskapet ska hållas i ära hos alla och den äkta sängen bevaras obefläckad, för Gud ska döma dem som är sexuellt omoraliska och äktenskapsbrytare (Hebr. 13:4).

Deras kvinnor bytte ut det naturliga umgänget mot det som är onaturligt. På samma sätt lämnade männen det naturliga umgänget med kvinnan och upptändes av begär till varandra. Män gjorde skamliga saker med män och fick själva ta det rättvisa straffet för sin förvillelse (Rom. 1:26f).

I begynnelsen skapade Gud himmel och jord. Jorden var öde och tom, och mörker var över djupet. Och Guds Ande svävade över vattnet. Gud sade: ”Varde ljus!” Och det blev ljus (1 Mos. 1:1-3).

För på sex dagar gjorde Herren himlen och jorden och havet och allt som är i dem, men på sjunde dagen vilade han (2 Mos. 20:11).

Ja, vi bryter ner tankebyggnader och allt högt som reser sig upp mot kunskapen om Gud. Och vi gör varje tanke till en lydig fånge hos Kristus (2 Kor. 10:4f).

Tes 13

Tillfälligt uppdykande villfarelser förstör inte en kyrkas renlärighet om de falska lärorna drivs ut.

Felaktigheter kan även ha smugit sig in i undervisningen hos en rätt lärare. Om han blir uppmärksam på detta rättar han sig och förblir ortodox. Men om han börjar försvara villfarelsen trots påpekanden och varningar blir han en villolärare.

En felaktig lära är alltid farlig och måste rättas till. Därför är det varje kristens uppgift att vaka över läran i kyrkan och församlingen. Den som märker att någonting verkar konstigt eller felaktigt måste först fråga prästen vad han menar. Saken kan då förtydligas och – om det är fel – läggas bort. Den lutherska kyrkan lär i enlighet med Skriften att den präst som av misstag har med ”hö och strå” i sin undervisning inte är en falsk lärare, men att detta odugliga kommer att brännas upp, som Paulus skriver. En falsk lärare är däremot den som verkligen driver den falska läran och fortsätter att göra det trots undersökning och uppmaning att upphöra. Alla kristna har då Guds befallning att utesluta villoläraren ur kyrkan.

När falska lärare envetet börjar driva sina villoläror i en renlärig kyrka måste denna reagera kraftfullt. Det måste ske skyndsamt och med beslutsamhet. De som opponerar sig mot den obibliska läran ställer sig omedelbart i protest och kräver att alla andra också skall göra det. Här kan inte hänsyn tas till de vanliga ordningarna så att man t.ex. säger att saken måste vänta till nästa årsmöte. Villolära som uppträder innebär alltid en nödsituation. Då måste saken undersökas snabbt och kraftfullt. Kyrkan måste kräva att prästen i fråga blir ordentligt förhörd. Om det då visar sig vara ett missförstånd skall detta föras fram och erkännas för alla. Personen i fråga är då frikänd från alla misstankar och kan fortsätta sin undervisning som vanligt.

Men om undersökningen visar att personen verkligen lär falskt – även om han själv inte erkänner det – måste prästen omedelbart tas ur tjänst och sedan också exkommuniceras (bannlysas genom de s.k. bindenyclarna om han inte ångrar sig).

En kyrka som t.ex. låter en teologie professor vid kyrkans fakultet fortsätta att lära falskt blir därmed själv en falsk kyrka.

En kyrka som däremot avsätter en präst utan giltiga, bibliska skäl har därmed blivit en schismatisk kyrka som skall undvikas. När t.ex. Luther fann att en församlings kyrkoråd hade avsatt sin pastor utan tillräckliga, bibliska skäl, vägrade Luther att ha någonting mer med den församlingen att göra.

Om en kyrka av olika orsaker låter bli att ta itu med en falsk lärare trots att det klart visats att han lär falskt kommer denna kyrka att övergå till att själv bli en villfarande kyrka. Detta är att tolerera villfarelse, vilket gör att kyrkan själv blir medskyldig.

* * *

Ingen kan lägga en annan grund än den som är lagd, Jesus Kristus. Om någon bygger på den grunden med guld, silver och ädelstenar eller med trä, hö och halm, så ska det visa sig hur var och en har byggt. Den dagen ska visa det, för den uppenbaras i eld och elden ska pröva hur vars och ens verk är. Om det verk som någon har byggt består, ska han få lön. Men om hans verk brinner upp ska han gå miste om lönen. Själv ska han dock bli frälst, men som genom eld (1 Kor. 3:11-15).

Pröva allt, behåll det goda och håll er borta från allt slags ont (1 Tess. 5:21f).

Var inte för snabb med att lägga händerna på någon och gör dig inte delaktig i andras synder. Håll dig själv ren (1 Tim. 5:22).

Hesekiel skriver: Herrens ord kom till mig: ”Människobarn, profetera mot Israels profeter som profeterar. Säg till dem som profeterar efter sitt eget hjärta: Hör Herrens ord! Så säger Herren Gud: Ve över de dåraktiga profeter som följer sin egen ande utan att ha sett något! Som rävar bland ruiner är dina profeter, Israel. Ni har inte trätt fram i rämnorna och byggt upp muren omkring Israels hus, så att det kan bestå i striden på Herrens dag. De har haft lögnaktiga

syner och falska spådomar. De säger: 'Så säger Herren'. Men Herren har inte sänt dem, och ändå hoppas de att deras ord ska gå i uppfyllelse. ... Just därför att de leder mitt folk vilse när de säger: 'Allt är väl', trots att allt inte är väl, och eftersom de, när någon bygger en mur, bestryker den med vit kalk, därför ska du säga till dessa vitkalkare att muren ska falla. Ett slagregn ska komma, och ni hagelstenar, ni ska falla, ja, en stormvind ska bryta lös! Och se, när muren har fallit, ska man då inte säga till er: Var är nu vitkalkningen som ni strök på?' (Hes. 13:2-12).

Paulus skriver: Kopparsmeden Alexander har gjort mig mycket ont. Herren ska ge honom efter hans gärningar. Du själv måste också vara på din vakt mot honom, för han har gjort kraftigt motstånd mot vår förkunnelse (2 Tim. 4:14f).

Johannes skriver: Jag har skrivit till församlingen, men Diotrefes, som gärna vill vara främst bland dem, tar inte emot oss. Om jag kommer ska jag därför påminna om det han gör, hur han sprider elakt förtal om oss. Och han nöjer sig inte med det, utan han vägrar ta emot bröderna, och när andra vill göra det hindrar han dem och driver ut dem ur församlingen (3 Joh. v. 9f).

Tes 14

Olikheter i andra frågor än Guds ords lära upphäver inte kyrkogemenskapen.

Den som på grund av något annat än falsk lära splittrar kyrkan kallas *schismatiker*. Gud uppmanar oss i Skriften att bära varandras bördor och att inte kivas med varandra. Kristna har olika gåvor och personligheter och många fel och brister. Dessa måste vi i kärlek och tålmod ha överseende med. Det är bara uppenbar synd som försvaras och villoläror i strid mot Guds ord som kräver att sådant rensas ut genom kyrko- och lärotukt.

Man kan också i en rätt kyrka t.ex. ha olika uppfattningar om t.ex. olika handskrifter och kanons omfattning. Man gör ständigt nya arkeologiska fynd och kunskapen om historiska källor, språkets användning och ordens exakta betydelse, djur- och växtvärld m.m. kan ändras. Det är då viktigt att förstå att den bibliska läran ändå finns fast grundad i klara och tydliga bibelställen som behandlar just den aktuella lärofrågan. Genom att använda en god biblisk metod blir man viss om vad som är den rätta bibliska läran och om vad som är falsk lära. Teologin undersöker olika handskrifter för att se vad som är den bästa bibliska grundtexten. Det finns c:a 5000 handskrifter till NT, långt fler än till någon annan känd bok. Det är därför felaktigt att som vissa gör kräva att den s.k. *textus receptus* från 1500-talet skulle vara den enda riktiga textformen. Långt senare har man hittat stora bibliska handskriftssamlingar med äldre och mycket omfattande texter. De stämmer mycket väl överens med tidigare kända handskrifter. Dessa texter skall givetvis också vägas in i arbetet med den s.k. textkritiken. Det är viktigt att förstå att handskriftsforskningen inte är det samma som bibelkritik. Bibeltroende teologer och forskare är tacksamma över att ha en så bra och ursprunglig text som möjligt.

Till detta kommer frågan om Bibelns kanon. Här framhöll Luther, Chemnitz och andra framstående teologer att vi måste hålla fast vid fornkyrkans vittnesbörd om vilka skrifter som verkligen var profetiska och apostoliska. Det står då klart att till kanon hör hela det av judarna erkända gamla testamentets 39 böcker, men däremot inte GT:s s.k. apokryfer, som översattes till grekiska i Septuaginta. Men Luther hade med dessa böcker i sin översättning eftersom de var goda och nyttiga att läsa.

Chemnitz klandrade den romersk-katolska kyrkan därför att man vid det Tridentinska kyrkomötet godtyckligt bestämde att GT:s apokryfer skulle höra med till kanon.

I NT skilde man i fornkyrkan mellan de säkra huvudskrifterna (homologoumena) och de motsagda skrifterna (antilegomena). Luther, Chemnitz och den äldre lutherska kyrkan höll fast vid denna skillnad, medan både katoliker och reformerta förklarade samtliga 27 skrifter i NT som kanoniska. Luther menade med rätta att vi inte kan säga mer än vad man i den äldsta kyrkan historiskt kunde fastslå. Därför skiljer vi mellan de säkra huvudskrifterna och några få motsagda, som därför skall tolkas i ljuset av de säkra. Vi använder dessa som kanoniska men med villkoret att de alltid skall förstås i överensstämmelse med de säkra huvudskrifterna.⁵

Helt avgörande är att vi med både fornkyrkan och reformationen håller fast vid Skriftens inspiration och ofelbarhet. Så lärde profeterna, Jesus själv och apostlarna. Den kristna läran i sin helhet är därför klart och tydligt avgränsad från alla mänskliga skrifter. Det Gud lär i sitt ord skall kyrkan noga lära i alla stycken.

* * *

Skriften kan inte upphävas (Joh. 10:35).

Jag säger er sanningen: Innan himmel och jord förgår ska inte en bokstav, inte en prick i lagen förgå, inte förrän allt har skett (Matt. 5:18).

Hela Skriften är utandad [inspirerad] av Gud och nyttig till undervisning, tillrättavisning, upprättelse och fostran i rättfärdighet, så att gudsmänniskan blir fullt färdig, väl rustad för varje god gärning (2 Tim. 3:16f).

Framför allt ska ni veta att ingen profetia i Skriften har kommit till genom egen tolkning. Ingen profetia har burits fram genom någon människas vilja, utan ledda av den helige Ande har människor talat vad de fått från Gud (2 Petr. 1:20f)

Men vi har inte fått världens ande utan Anden som är från Gud, för att vi ska veta vad vi fått av Gud. Det förkunnar vi också, inte med ord som mänsklig visdom lär oss utan med ord som Anden lär oss, när vi förklarar andliga ting med andliga ord. En oandlig människa tar inte emot det som kommer från Guds Ande (1 Kor. 2:12-14).

Om vikten av god enighet i kyrkan och om att undvika splittring skriver Paulus:

Jag har... nämligen fått veta om er, mina bröder, att det förekommer stridigheter bland er. Vad jag menar är att ni var och en säger: "Jag håller mig till Paulus" eller "Jag håller mig till Apollos" eller "Jag håller mig till Kefas" eller "Jag håller mig till Kristus". Är Kristus delad? (1 Kor. 1:11-13)

Det finns olika nådegåvor, men Anden är densamme. Det finns olika tjänster, men Herren är densamme (1 Kor. 12:4f).

Men Gud har satt samman kroppen och gett de ringare delarna större heder, för att det inte ska bli splittring i kroppen utan att delarna i stället ska ha samma omsorg om varandra (1 Kor. 12:24f).

Bär varandras bördor, så uppfyller ni Kristi lag (Gal. 6:2).

Ni är kallade till frihet, bröder. Låt bara inte den friheten ge köttet något tillfälle, utan tjäna varandra i kärlek. Hela lagen uppfylls i ett enda budord: Du ska älska din nästa som dig själv. Men om ni biter och sliter i varandra, se då till att ni inte slukar varandra (Gal. 5:13-15).

⁵ Se Pieper-Mueller, a.a. s. 115

Tes 15

Bibelns lära är sammanfattad i Luthers katekeser, som är en del av våra bekännelseskriter.

Luther skrev sina katekeser som en hjälp i hemmens och kyrkans undervisning och som en hjälp för prästerna i deras undervisning. De ingår i vår lutherska kyrkas bekännelseskriter. Lilla katekesen är fortfarande i dag en oöverträffad bok när det gäller en enkel sammanfattning av den bibliska läran för barn och ungdomar. För de något äldre är stora katekesen en skrift som verkligen ger klarhet i den grundläggande kristna läran. Allting i dessa böcker är hämtat från Bibeln. Här bör också Augsburgska bekännelsen (*Confessio Augustana, 1530*) framhållas. Det är vår kyrkas huvudbekännelse, som är enkelt och klart skriven. För både präster och lekmän är dessa bekännelseskriter mycket värdefulla. Om församlingens medlemmar verkligen studerar dessa skriter blir det mycket lättare för de kristna att fungera som en ortodox, bibeltrogen kyrka och förstå vikten av att hålla fast vid Bibeln och bekännelsen.

* * *

Låt oss orubbligt hålla fast vid hoppets bekännelse, ty den som har gett oss löftet är trofast (Hebr. 10:23).

Ni borde ha blivit lärare för länge sedan, men nu behöver ni någon som lär er de första grunderna i Guds ord igen. Ni behöver mjölk, inte fast föda! (Hebr. 5:12)

Längta som nyfödda barn efter den rena andliga mjölken så att ni genom den växer upp till frälsning (1 Petr. 2:2).

[Se också bibelställen under tes 6]

Tes 16

Kyrkogemenskapen omfattar alla former av kristen gemenskap.

Den kristna gemenskapen tar sig många olika uttryck. Man brukar tala om predikstolsgemenskap, bönegemenskap och nattvardsgemenskap. Detta är inte tre olika slags gemenskap utan en och samma kristna gemenskap, som utgår från att vi har gemenskap med Gud genom tron. ”Men vi måste vara mycket försiktiga i användandet av dessa termer, så att vi inte därmed tror att det finns olika former av gemenskap, och att var och en av dem skall behandlas olika. Det finns bara en gemenskap, och dessa är bara tre huvudformer av denna enda härliga gåva som vi åtnjuter.”⁶ När kristna tillsammans kallar en präst och sedan firar gudstjänst, döper, lyssnar på predikan, ber och sjunger psalmer tillsammans, tar emot avlösning och själavård och brukar den heliga nattvarden tillsammans så utövar de en och samma kyrkogemenskap fastän i olika former. En annan form är mission och evangelisation bland icke-kristna eller när när kyrkans medlemmar ber bordsbön, har husandakt

⁶ Citat ur skriften ”Om kyrkogemenskap” (2019), utg. av Ev.-luth. kyrkan i Sverige, s. 26.

eller sprider kristen litteratur. Alla former av kyrklig verksamhet är en del av kyrkogemenskapen.

De tre huvudformerna går tillbaka på ett känt bibelställe (Apg 2:42), där det står att de första kristna troget höll fast vid apostlarnas lära, brödsbrytelsen och bönerna. Alltså hade de gemenskap kring predikan, nattvarden och liturgin.

Den osynliga kyrkogemenskapen finns mellan alla sanna kristna. Men vi kan inte upprätta kyrkogemenskap mellan olika kyrkor på grund av själva tron, som vi inte ser. Vi utgår därför från kyrkans kännetecken, Guds ords rena och klara förkunnelse och sakramentens rätta förvaltning. Där vi finner dessa tecken konstaterar vi att vi står i kyrkogemenskap med varandra. Detta är alltså inte något vi själva åstadkommer genom kompromisser, då olika läror jämkas samman eller där man trots olikheter ingår kyrkogemenskap. Här gäller samma sak som i fornkyrkan: Ingen kyrkogemenskap med heretiker! Detta är inte någon ny och främmande lära, utan just den lära som Jesus och apostlarna förkunnade.

* * *

De som tog emot hans ord döptes, och antalet lärjungar ökade den dagen med omkring tre tusen. De höll troget fast vid apostlarnas undervisning och vid gemenskapen, brödsbrytelsen och bönerna (Apg. 2:41f).

Detta är det budskap som vi har hört från honom och förkunnar för er: att Gud är ljus och att inget mörker finns i honom. Om vi säger att vi har gemenskap med honom och vandrar i mörkret, ljuger vi och handlar inte efter sanningen. Men om vi vandrar i ljuset, liksom han är i ljuset, då har vi gemenskap med varandra och Jesu, hans Sons, blod renar oss från all synd (1 Joh. 1:5-7).

Om insamlingen till behövande trossyskon skriver Paulus: När ni visar er äkthet genom denna hjälp prisar de Gud för att ni följer er bekännelse till Kristi evangelium och så godhjärtat delar gemenskapen med dem och med alla (2 Kor. 9:13).

Om den man som hade syndat och blivit bestraffad men nu återupptas i kyrkogemenskapen skriver aposteln: Därför uppmanar jag er att fatta gemensamt beslut om att bemöta honom med kärlek (2 Kor. 2:8, äldre övers.).

Tes 17

Predikstolsgemenskap innebär att endast rätttroga präster tillåts predika i kyrkor med samma tro och bekännelse.

Även om en kyrka i första hand skall anlita sina egna, kallade präster kan också andra präster från rätttroga kyrkor komma och predika i församlingen när de blir inbjudna att göra detta. Men detta förutsätter att de båda kyrkorna lär ett och detsamma och därför står i kyrkogemenskap med varandra. Rätttroga präster från olika kyrkor kan samverka på många olika sätt, t.ex. vid gemensamma konferenser, kyrkodagar, prästkonvent och andra kyrkliga arrangemang. Men om präster inbjuds att predika och undervisa trots att de tillhör en främmande kyrka som man inte står i kyrkogemenskap med strider detta mot Guds ord. Jämför Johannes ord om dem som kommer och inte har den rätta läran med sig.

Det kanske är så att prästen i fråga själv lär rätt, men att han står i en kyrka som inte är ortodox. Kan man då inte anlita en sådan präst inom en renlärig kyrka? Svaret är: Nej! Så länge denne präst står kvar i en falsk kyrka måste de rätttroigna med sitt exempel visa att denne står på fel plats. Guds ord förbjuder oss kyrkogemenskap också med dem som tolererar falsk lära. Vi måste säga att prästen är välkommen först när han lämnat den falska kyrkan och vi tillsammans har konstaterat hel och full enighet i läran. Då skall vi med glädje ta emot prästen och samverka med honom.

Hur är det då om en kyrka som inte är ortodox inbjuder rätttroigna präster att predika där? Normalt sett kan det inte ske annat än i vissa fall, t.ex. i läroföredrag och teologiska artiklar. Ett exempel är om en villfarande kyrka önskar undervisning för att bli ortodox. Den store teologen och kyrkoledaren C.F.W. Walther skriver att detta kan ske om församlingen i fråga verkligen uttrycker klara önskemål och ger garantier att man önskar bli en bekännelsetrogen luthersk kyrka. Prästen kan då komma och ge undervisning. När detta har skett kan församlingen ingå i en rätt kyrkogemenskap.

Men Walter motsatte sig med rätta att man ”byter predikstolar” och går in i en annan kyrkas verksamhet och gemenskap och då och då undervisar där trots att denna kyrkan inte är rätttroende. Som konfessionella lutheraner har vi ingen rätt att gå in i ett annat samfund och börja predika där. Det är att försöka ”stjäla får” och blanda sig i en annan kyrkas ämbete. Här gäller Luthers allvarliga ord mot ”smygare och vinkelpredikanter”.⁷ När det gäller ett främmande samfund skall man vända sig till dess präster eller teologiska ledare och ha lärosamtal. Men man skall inte smygvägen gå in bland dess medlemmar och försöka förmå dem att lämna sin kyrka. Man måste ha respekt för att ämbetet i den kyrkan är giltigt och inte smyga in bland dess medlemmar bakvägen.

En helt annan sak är det om medlemmar från andra kyrkor väljer att komma och lyssna på predikningarna i en rätttroende kyrka. Det sker då på deras eget ansvar. Men en god förkunnare bör vid tillfälle samtala med besökare och se till att allt sker med ordning och ansvar. Det är också en god sak att vid tillfälle ta kontakt med omgivande församlingars präster så att det står klart för dem att det är fråga om en kyrka med en ren och klar luthersk bekännelse som också är nogga med att uppträda på ett värdigt och etiskt korrekt sätt.

* * *

Herren är min herde, mig ska inget fattas (Ps. 23:1).

Mose talade till Herren. Han sade: ”Må Herren, den Gud som råder över anden i allt kött, sätta en man över församlingen som kan gå i spetsen för dem när de drar ut och kommer tillbaka, och som kan vara deras ledare och anförare så att Herrens församling inte blir som får utan herde” (4 Mos. 27:15-17).

Så säger Herren Gud: Ve er, ni Israels herdar som bara har tagit hand om er själva! Skulle inte herdarna ta hand om hjorden? (Hes. 34:2)

Jag säger er sanningen: Den som inte går in i fårfällan genom porten utan tar sig in från annat håll, han är en tjuv och en rövare. Men den som går in genom porten är fårens herde. För honom öppnar portvakten, och fåren lyssnar till hans röst. Han kallar på sina får och nämner

⁷ Se Luthers skrift: *Von den Schleichern und Winkelpredigern* (1531). Luther varnar för sådana som utan kallelse smyger omkring i ”vinklar och vrår” och predikar villoläror för folket.

dem vid namn och för ut dem. När han har fört ut alla sina får går han före dem, och fåren följer honom eftersom de känner hans röst. Men en främling följer de inte utan flyr från honom, för de känner inte främlingars röst.” (Joh. 10:1-5).

Jag har inte dragit mig undan från att vara en herde som följer dig (Jer. 17:16).

Nu uppmanar jag de äldste bland er, jag som själv är en äldste och ett vittne till Kristi lidanden och som också har del i den härlighet som ska uppenbaras: var herdar för Guds hjord hos er och vaka över den, inte av tvång utan frivilligt, så som Gud vill, inte för egen vinning utan med hängivet hjärta (1 Petr. 5:1f).

Tes 18

Bönegemenskap innebär att kristna endast ber tillsammans med dem som tillhör en renlärig kyrka.

Bön innefattar här allting som hör till kyrkans liturgi och andakter. Det är t.ex. bön, lovsång, psalmer, syndabekännelse och trosbekännelse. Kyrkans gudstjänster är i första hand till för församlingen som bekänner sig till Guds rena och klara ord. Högmässan med både predikan, bön och nattvard är kyrkans huvudgudstjänst, men kyrkan har också andra gudstjänster, t.ex. dop, vigsel, begravning, bibelstudier, andakter och andra sammankomster. Man samlas både i kyrkan och i hemmet då bön, tacksägelse och psalmsång är en viktig del av gemenskapen. När kristna har gudstjänster eller andakter tillsammans utövar de bönegemenskap i praktiken. En förutsättning för detta är att man är ett i tro, lära och bebyggelsen.

En annan sak är att man tillfälligt kan besöka en främmande kyrka för att som Luther säger ”se hur det går till där”. Man deltar då inte aktivt i gudstjänsten utan är passivt närvarande. Om man däremot aktivt deltar i en främmande kyrkas böner och liturgi utövar man en felaktig kyrkogemenskap med den falska kyrkan.

Ett annat missbruk av läran om kyrkogemenskapen är om man trots att man tillhör en bebyggelsetrogen församling inte går till de egna gudstjänsterna utan istället regelbundet besöker villfarande kyrkors gudstjänster. Då är det stor risk att man blir förförd. Man brister också i lojaliteten mot den egna kyrkan och dess präster, som man enligt Bibeln på allt sätt skall understödja. Man skall också bruka deras själavård.

En helt annan sak är det om främmande gäster, som kommer till en ortodox församling, inte förstår innebörden i läran om kyrkogemenskapen, utan sjunger och ber med och aktivt deltar i liturgin. Vi hindrar dem inte från det men undervisar när tillfälle ges om vad Bibeln lär om kyrkogemenskapen.

Kyrkogemenskapen har alltid två sidor. Vi skall ivrigt utöva kyrkogemenskap i alla dess former med dem vi står samman med, men undvika detta med sådana som tillhör villfarande kyrkor. Detta kan vara svårt och känsligt när det gäller den egna familjen, vänner och bekanta. Men Guds ord står över familjebanden. Med vänlighet och respekt måste vi ändå hålla fast vid Guds bud om kyrkogemenskapen. Om olika familjemedlemmar, släktingar och vänner tillhör olika kyrkor måste både vi och de respektera varandras övertygelse. Ett enkelt och vänligt samtal kan i många fall räcka för att förklara den egna uppfattningen. Sedan försöker man som kristen vara konsekvent och följa den lära och praxis man är övertygad om stämmer med Guds ord.

Låt Kristi ord rikligt bo hos er med all sin vishet. Undervisa och förmana varandra med psalmer, hymner och andliga sånger och sjung till Gud med tacksamhet i era hjärtan. Och allt vad ni gör i ord eller handling, gör det i Herren Jesu namn och tacka Gud Fadern genom honom (Kol. 3:16f).

Jag gladdes när man sade till mig: "Vi ska gå till Herrens hus." (Ps. 122:1)

Kom, låt oss ropa till Herren, jubla till vår frälsnings klippa! Låt oss träda fram för hans ansikte med tacksägelse, jubla till honom med lovsång (Ps. 95:1f).

När de hörde det, ropade de tillsammans till Gud och bad: "Herre, du som gjort himmel och jord och hav och allt som finns i dem... (Apg. 4:24).

Vid midnatt var Paulus och Silas i bön och lovsång till Gud medan fångarna lyssnade på dem (Apg. 16:25).

När Paulus hade sagt detta, böjde han knä och bad tillsammans med dem alla (Apg. 20:36).

Var alltid glada, be utan uppehåll och tacka Gud i allt. Detta är Guds vilja med er i Kristus Jesus (1 Tess. 5:16-18).

Naaman besökte templet utan att delta i dess avgudadyrkan, vilket profeten Elia godkände. Naaman sade: "... Din tjänare vill inte offra brännoffer och slaktoffer åt andra gudar mer, utan bara åt Herren. Men detta må Herren förlåta din tjänare: När min herre går in i Rimmons tempel för att böja knä där och han då stöder sig vid min hand och jag också böjer knä där i Rimmons tempel, må då Herren förlåta din tjänare att jag böjer knä i Rimmons tempel." Elisha sade till honom: "Gå i frid." (2 Kon. 5:17-19)

Om att evangelium kommer att skilja också familjemedlemmar säger Jesus: Tro inte att jag har kommit för att skapa fred på jorden. Jag har inte kommit för att sända fred, utan svärd. Jag har kommit för att skilja en son från sin far, en dotter från sin mor och en sonhustru från sin svärmor, och var och en får sin familj till fiender (Matt. 10:34-36).

Men den sociala gemenskapen i samhälle och familj bryts inte på grund av olika tro. Paulus skriver: I mitt brev till er skrev jag att ni inte får ha med otuktiga människor att göra. Jag menade inte alla som är otuktiga här i världen, inte alla själviska och utsugare och avgudadyrkare; i så fall hade ni fått lämna världen. Nej, vad jag skrev till er var att ni inte får ha något att göra med den som kallas broder men som förfaller till otukt, själviskhet, avgudadyrkan, ovetligt tal, fylleri och utsugning (1 Kor. 5:9-11, Bibel 2000).

Och om en hustru har en man som inte är troende och han är villig att leva med henne, får hon inte överge honom (1 Kor. 7:13).

Och låt oss inte överge våra sammankomster, så som några brukar göra, utan i stället uppmuntra varandra, och det så mycket mer som ni ser att dagen närmar sig (Hebr. 10:25).

Tes 19

Nattvardsgemenskap innebär att nattvarden endast ges till sådana som delar kyrkans tro, lära och bekännelse.

Prästens uppgift är inte bara att predika rent och klart utan också att förvalta sakramenten rätt. Eftersom Bibeln förbjuder kyrkogemenskap med dem som inte i allt omfattar Bibelns lära kan dessa inte tillåtas att ta emot Kristi kropp och blod i nattvarden. Det är då inte bara fråga om en rätt bekännelse av nattvardsläran, utan om hela Guds ords lära (lärotukt). Utöver detta har prästen också skyldighet att se till att ingen, som begår synd i livet utan att ångra sig, får del av nattvarden (kyrkotukt). Prästen bör före nattvardsgången upplysa tillfälliga gäster om den ordning som råder

i en ortodox, lutherska kyrka. Han bör också tala om att den som önskar ta del av nattvarden först måste få undervisning och bli medlem av kyrkogemenskapen innan han eller hon kan kommunicera i en rättrogen kyrka.

Om en präst ändå medvetet ger nattvarden åt sådana som tillhör villfarande kyrkor begår han en synd och styrker dessa personer i deras felaktiga ställning. Profeterna och apostlarna uppmanar varje kristen att inte göra sig delaktig i andras synder. Detta sker både om man själv tillhör en falsk kyrkogemenskap eller om man medverkar till att andra gör det.

Omvänt gäller att en rätttroende kristen givetvis inte tar emot nattvarden inom villfarande kyrkor. Detta har ibland kallats för ”vild kommunion” och använts av sådana som vill skynda på de ekumeniska sammanslagningarna av olika kyrkor. En trogen kristen håller sig i första hand till sin egen församling och dess gudstjänster. Han kan sedan också – i samförstånd med sin församlingspräst – också delta i andra rätttroende kyrkors nattvard.

I denna fråga råder idag stor förvirring. De ekumeniskt inriktade kyrkorna har i stort sett upphävt all lärotukt. Vem som helst kan där gå till nattvarden. Man har inte alls någon förståelse för att sakramenten inte bara skall *brukas* utan också *förvaltas* rätt. Men det är prästens skyldighet att både förkunna ordet rent och klart och förvalta sakramenten rätt. Han skall se till att de som mottar nattvarden först har fått en rätt undervisning. Det står ju att den som på ett ovärdigt sätt äter och dricker syndar mot Herrens kropp och blod. Denna synd består framför allt i otron. Alla som skall ta emot Kristi kropp och blod måste först ha fått biblisk undervisning, inte bara i läran om nattvarden utan i hela den kristna tron. När de modernistiska kyrkorna inte längre bryr sig om vad nattvardsgästerna tror och bekänner är det ett svårt missbruk av nattvarden och Guds ord.

Bibeln säger att varje kristen först skall *pröva sig själv* innan han eller hon äter och dricker. Detta förutsätter att man har fått en ordentlig undervisning om synd och nåd, om vem Gud är, om Treenigheten och Kristi verk, försoningen, uppståndelsen och det eviga livet och andra viktiga trosfrågor. Om inte katekesens grundläggande undervisning först har getts skall inte heller sakramenten delas ut. Annars blir nattvarden bara en mänsklig gemenskap.⁸

Bland bibeltroende kristna är nattvarden en allvarlig sak. Det är Guds egen Son som instiftat den och som här under bröd och vin ger sin kropp och sitt blod till syndernas förlåtelse. Här lärs också att Kristus genom instiftelseorden omedelbart verkar en kroppslig närvaro i brödet och vinet och att dessa gåvor ges till alla som äter och dricker. En evangelisk-luthersk präst kan omöjligt ge nattvarden till sådana som förnekar den sanna närvaron, vilket framför allt den reformerta kyrkan gör. Men också andra villfarelser hindrar ett rätt deltagande i nattvarden, t.ex den romersk-katolska läran om mässoffret eller baptisternas förnekande av barndopet.

⁸ Detta gäller också dop och bikt. Vuxendop föregås av undervisning för den som ska döpas, och barndop av föräldrasamtal. Faddrar vid dop måste tillhöra den egna kyrkogemenskapen. En rätttroende kyrka ger inte några sakrament till medlemmar av villfarande samfund eller till sekulariserade människor. Om kyrklig vigsel skall förrättas måste brudparet tillhöra kyrkan.

Somliga menar man att man kan ha s.k. *selektiv* kyrkogemenskap. Det innebär att man låter vissa personer komma till nattvarden trots att de tillhör främmande kyrkor som man inte har kyrkogemenskap med. En sådan selektiv kyrkogemenskap strider mot Guds bud på flera sätt.

För det första är det godtyckligt att tillåta vissa människor i en falsk kyrka att gå till nattvarden medan man säger nej till andra. Själva det faktum att de står kvar i en falsk kyrka är ett hinder som Gud själv har satt upp genom klara bibelord.

För det andra blir prästen genom detta indirekt delaktig i den falska kyrkans lära och bekännelse. Genom att tillåta någon eller några av den falska kyrkans medlemmar att delta i den egna nattvarden visar prästen med sitt exempel att han inte anser den kyrkans villfarelse så allvarlig.

För det tredje medverkar prästen till att den personen med gott samvete kan stå kvar i sin falska kyrka. Istället för att visa honom att medlemskapet i den falska kyrkan strider mot Guds ord, kommer prästen att acceptera ett obiblskt arrangemang där vissa medlemmar i ett villfarande samfund selektivt väljs ut att få delta i den ortodoxa kyrkogemenskapen.

För det fjärde hindrar detta andra ortodoxa kyrkor att ha gemenskap med prästen och hans kyrka. Genom att han tillämpar selektiv kyrkogemenskap med villfarande kyrkor omöjliggör han därmed en rätt kyrkogemenskap med ortodoxa kyrkor.

Selektiv kyrkogemenskap sker kanske med ett gott syfte. Det är i regel fråga om personer som protesterar mot sin egen kyrkas villfarelse. Det är då på det mänskliga planet naturligt att man önskar hjälpa denna person så att han skall få fira nattvarden i en rätttroende kyrka. Men det blir ändå fel. Guds ords lära måste stå över vad vi personligen anser. Genom ett enkelt samtal kan prästen förklara att han verkligen önskar att personen i fråga helt och fullt skall avvisa sitt eget samfunds falska lära genom att också i praktiken bryta kyrkogemenskapen med det irrlärliga samfundet. Prästen bör då framhålla att själva medlemskapet i en falsk kyrka gör, att man bli delaktig i dess villfarelser i praktiken – hur mycket man än säger sig vara emot dem. En bekännelse måste också följas av handling för att den skall bli trovärdig.

* * *

Gå inte som omaka par i ok med dem som inte tror. Vad har väl rättfärdighet med orättfärdighet att göra? Eller vad har ljus gemensamt med mörker? (2 Kor. 6:14)

Den natt då Herren Jesus blev förrådd tog han ett bröd, tackade Gud, bröt det och sade: "Detta är min kropp som blir utgiven för er. Gör detta för att minnas mig." På samma sätt tog han bägaren efter måltiden och sade: "Denna bägare är det nya förbundet i mitt blod. Så ofta ni dricker av den, gör det för att minnas mig." Så ofta ni äter detta bröd och dricker denna bägare förkunnar ni Herrens död till dess han kommer (1 Kor. 11:23-26).

Den som äter brödet eller dricker Herrens bägare på ett ovärdigt sätt syndar därför mot Herrens kropp och blod. Var och en ska pröva sig själv och så äta av brödet och dricka av bägaren. Den som äter och dricker utan att urskilja Herrens kropp, han äter och dricker en dom över sig. Därför finns det många svaga och sjuka bland er, och ganska många är insomnade. Om vi gick till rätta med oss själva skulle vi slippa att bli dömda. Men när vi döms fostras vi av Herren, för att inte bli fördömda tillsammans med världen (1 Kor. 7:27-32).

Därför, mina älskade, fly avgudadyrkan! Jag talar till förståndiga människor. Bedöm själva vad jag säger. Välsignelsens bägare som vi välsignar, är den inte gemenskap med Kristi blod? Brödet som vi bryter, är det inte gemenskap med Kristi kropp? Eftersom brödet är ett, är vi som är

många en enda kropp, för alla får vi del av ett och samma bröd. Se på det jordiska Israel. Har inte de som äter av offren del i altaret? Så vad menar jag? Att avgudaoffer betyder något eller att en avgud betyder något? Nej, men vad hedningarna offrar, det offrar de åt onda andar och inte åt Gud, och jag vill inte att ni ska ha gemenskap med de onda andarna. Ni kan inte dricka både Herrens bågare och onda andars bågare. Ni kan inte ha del både i Herrens bord och i onda andars bord. Eller vill vi utmana Herren? Är vi starkare än han? (1 Kor. 10:14-22)

Tes 20

Kyrkogemenskapens bud gäller all kyrklig gemenskap men inte det sociala livet i allmänhet.

Alla kristna gudstjänster och olika former av kyrklig gemenskap omfattas av kyrkogemenskapen. Däremot kan vi som kristna på andra sätt umgås med alla möjliga människor, både kristna och icke-kristna. Vi skall dock vara försiktiga så att vi inte ens ger sken av att stå i gemenskap med villolärare. Dit hör att man undviker onödiga kontakter med dem som blivit exkommunicerade. På det borgerliga planet kan man dock ha sådana kontakter, t.ex. i arbetet, i familjen eller vid andra tillfällen. Till detta hör också familjehögtider som man gärna vill närvara vid även om det är fråga om andra kyrkor, profana sammanhang eller rentav medlemmar av andra religioner. Här måste var och en handla utifrån bästa förstånd och samvete.

Inom pietismen och herrnhutismen på 1700-talet⁹ kom man att vända på detta. Man undvek i möjligaste mån de sociala kontakterna med icke-troende medan man däremot hade en öppnare och vidare syn på kyrkogemenskapen. Istället för att bryta gemenskapen med en uppenbart villfarande folkkyrka bildade man mindre grupper av troende inom den större kyrkan medan man ändå fortsatte att t.ex. använda denna kyrkas dop och nattvard, lyssna på predikan och delta i gudstjänsten.

När en bekännelsetrogen kyrka missionerar och bjuder in utomstående sker detta inom ramen för kyrkans egen verksamhet. Gud vill att vi ivrigt skall sprida evangeliet till alla människor. När vi då i denna mission och evangelisation använder oss av predikan, sång, bön m.m. är det inte någon felaktig kyrkogemenskap vi utövar eftersom det är fråga om vår egen kyrkas ortodoxa predikan och andakter. Men vi undviker reformert påverkade metoder där man t.ex. ber intensivt tillsammans och uppmanar till ”avgörelse”. Istället predikar vi lag och evangelium och låter Guds ord verka i människors hjärtan. Sådana som då kommer till tro får först en närmare kristen undervisning innan de kan bli nattvardsberättigade medlemmar i kyrkan.

* * *

Herren Kristus skall ni hålla helig i era hjärtan. Var alltid beredda att svara var och en som begär att ni förklarar det hopp ni äger. Men låt det ske ödmjukt, med respekt och ett rent samvete, så att de som talar illa om er goda livsföring i Kristus får skämmas för sitt förtal (1 Petr. 3:15f)

Om inbjudan till att lära känna Jesus: Filippus fann Natanael och sade till honom: "Den som Mose har skrivit om i lagen och som profeterna har skrivit om, honom har vi funnit, Jesus, Josefs

⁹ Dess främsta företrädare var Francke (1663-1727) och Zinzendorff (1700-1760).

son, från Nasaret." Natanael sade till honom: "Kan något gott komma från Nasaret?" Filippus svarade: "Kom och se!" (Joh. 1:45f)

Tes 21

Läran om kyrkogemenskapen grundar sig på Guds bud.

Eftersom budet om en rätt kyrkogemenskap är en Guds befallning är det en del av Guds lag. Det är ett annat uttryck för de tre första buden. Med Luthers förklaringar lyder dessa:

Första budet: Du ska inte ha några andra gudar. Vad är det? Svar: Vi ska frukta och älska Gud över allting och förtrösta på honom.

Andra budet: Du ska inte missbruka din Guds namn. Vad är det? Svar: Vi ska frukta och älska Gud, så att vi inte använder hans namn till att svära och förbanna eller trola. Vi ska inte ljuga eller lura någon i hans namn, utan istället ropa till Gud i all nöd, be, tacka och lovprija honom.

Tredje budet: Du ska hålla vilodagen helig. Vad är det? Vi ska frukta och älska Gud, så att vi inte föraktar predikan och Guds Ord, utan håller det heligt, gärna hör och lär oss det.

Budet om en rätt kyrkogemenskap säger för det första att vi endast skall dyrka den ende, sanne Guden men undvika alla falska religioner och avgudar. För det andra att vi skall bedja, lova och prisa Gud men undvika att missbruka hans namn. Sådant missbruk sker t.ex. när man utger falsk lära för sanning. För det tredje skall vi hålla Guds ord heligt, och gärna höra och lära oss det, men inte kritisera och förakta det. Allt detta som Gud befäller uppfylls genom tron på evangelium. Då lär vi känna Gud och börjar att på rätt sätt älska honom och hans ord. Vi förkunnar hans heliga ord i våra gudstjänster och brukar sakramenten på rätt sätt. Vi använder bönen, psalmerna och lovsångerna till Guds ära. Men vi undviker allt som strider mot Guds ord.

Alla bud kan ibland komma i konflikt med varandra. Om t.ex. en kriminell hotar att skada dina barn eller föräldrar kan du bli tvungen att ingripa med våld, vilket annars inte är tillåtet. Så kan det också uppstå svåra situationer då det är svårt att veta exakt hur man skall tillämpa budet om kyrkogemenskapen. Man får i sådana situationer handla efter bästa förstånd och samvete och tillämpa det allmänna kärleksbudet. I den äldre lutherska kyrkan rådfrågade man i svåra fall kyrkans ledande teologer, som avgav yttranden. Dessa sammanställdes sedan i särskilda böcker.¹⁰ En kyrkomedlem bör i första hand fråga sin församlingspräst. Det viktiga är att man inte skall göra eventuella undantag till regler. Man skall alltid utgå från det tydliga, klara gudsordet om att undvika falsk lära och endast hålla sig till rättrogna präster och kyrkor. I svåra situationer skall man också komma ihåg apostelns förmaning om att även tillåtna saker inte alltid är nyttiga och uppbyggliga.

* * *

Och du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och av hela din själ och av all din kraft (5 Mos. 6:5).

Salig är den som inte följer de gudlösas råd, som inte går in på syndares väg och sitter bland föraktare, utan har sin glädje i Herrens undervisning och begrundar hans ord både dag och natt (Ps. 1:1).

¹⁰ Mest känd är Georg Dedekennus: Thesaurus consiliorum... 1671

Herre, visa mig dina vägar, lär mig dina stigar. Led mig i din sanning och lär mig, för du är min frälsnings Gud, på dig hoppas jag alltid (Ps. 25:4f).

Jag har din nåd för ögonen och vandrar i din sanning. Jag sitter inte hos lögnare och umgås inte med hycklare, jag hatar de ondas församling och sitter inte hos de gudlösa (Ps. 26:3-5).

”Allt är tillåtet, men allt är inte nyttigt. Allt är tillåtet, men allt bygger inte upp” (1 Kor. 10:23).

Ge mig förstånd, så att jag tar vara på din undervisning och håller fast vid den av hela mitt hjärta. Led mig på dina budords stig, jag älskar den (Ps. 119:34f).

De fräcka hånar mig ständigt, men jag viker inte från din undervisning (Ps. 119:51).

Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig (Ps. 119:105).

Tes 22

Läran om kyrkogemenskapen måste tillämpas på ett evangeliskt sätt.

Lagen har sin fullbordan i Kristus. Ingen kan av egen kraft hålla lagen. Endast genom tron börjar vi på rätt sätt älska Gud och vår nästa. Även när vi tror på Kristus har vi kvar vår gamla människa med många synder och brister. Risker är därför stor att vi hamnar i en lagisk tillämpning av buden. I det kristna livet måste alltid evangeliet vara drivkraften till ett heligt liv. I Jesu egen bön ber vi: *Helgat varde ditt namn!* Luther förklarar denna bön med orden:

Guds namn är heligt i sig självt. Men i denna bön ber vi, att det ska hållas heligt även hos oss. Hur sker det? Det sker när Guds ord lärs rent och klart och vi lever heligt efter det som Guds barn. Hjälp oss att tro och leva så, käre Far i himlen! Men den som lär och lever i strid mot Guds ord, han vanäras Guds namn bland oss. Bevara oss för detta, himmelske Far!

Vi kan aldrig leva så heligt och rent som vi borde. Men för Kristi skull får vi våra synder förlåtna. Livet kan aldrig bli fullkomligt eftersom vi har kvar den gamla människan. Men den kristna läran skall vi hålla alldeles ren och klar. Om detta ber vi i denna bön. Vi skall därför ödmjuka oss och flitigt lyssna på vad Bibeln säger. Många kristna har en bristfällig kunskap i ordet, också i en bekännelsetrogen församling. Dessa brister måste de som är starkare bära med tålmod och kärleksfull undervisning och förmaning.

Som kristna skall vi inte använda lagens bud till att göra upp s.k. syndakataloger för att kunna peka på allt som är fel, särskilt hos vår nästa. Det finns många onödiga och felaktiga föreskrifter som vi människor gärna sätter upp. Det räcker med Guds egna bud och de apostoliska förmaningarna. Dessa skall vi först och främst ta till vårt eget hjärta och sedan komma ihåg att vi inte skall söka efter flisan i vår broders öga när vi inte ser den stora bjälken i vårt eget öga!

När läran om kyrkogemenskapen tillämpas på ett riktigt, evangeliskt sätt sker det precis som med alla andra bud i Guds lag. Buden visar först i allmänhet hur vi ska leva i samhället på ett yttre, värdigt sätt. För det andra speglar buden vår synd så att vi inser att vi är förlorade syndare som inte ett ögonblick kan bestå inför Guds dom och vrede. Men då måste vi fly till Kristus genom evangelium om hur han har försonat alla våra synder och skänker oss förlåtelsen genom tron. För det tredje skall vi som kristna ha lagen som vägvisare för våra liv då vi inser att lagen är Guds goda vilja med oss och att vi får välsignelse när vi följer den. Lagen är också en ständig

påminnelse för köttet, om att vi inte får avvika från den rätta vägen, utan i allt låta oss styras av Guds helige Ande genom ordet. På detta sätt får också läran om kyrkogemenskapens bud sin rätta plats i vårt andliga liv. Själva gemenskapen grundar sig på evangeliets löfte om frid och gemenskap med Gud för Kristi skull. Budet om att undvika en falsk gemenskap är till för att värna Guds församling mot djävulens försök att föra oss vilse från tron.

* * *

Ty av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det, inte på grund av gärningar, för att ingen skall berömma sig. Ty hans verk är vi, skapade i Kristus Jesus till goda gärningar, som Gud har förberett, så att vi skall vandra i dem (Ef. 2:8-10).

Paulus förmanar Timoteus: Nu, liksom när jag var på väg till Makedonien, uppmanar jag dig att stanna kvar i Efesus och förmana somliga där att inte förkunna falska läror och befatta sig med myter och ändlösa släktregister. Sådant leder till strider och tjänar inte en gudomlig undervisning i tron. Vad all förmaning syftar till är kärlek av ett rent hjärta, av ett gott samvete och av en uppriktig tro. Detta mål har somliga förlorat ur sikte och så förfallit till tomt prat (1 Tim. 1:3-6).

Varför ser du flisan i din broders öga men märker inte bjälken i ditt eget öga? (Matt. 7:3)

Var nyktra och vaksamma. Er motståndare djävulen går omkring som ett rytande lejon och söker efter vem han skall sluka (1 Petr. 5:8).

Genom lagen ges insikt om synd (Rom. 3:20).

Inte som om jag redan har gripit det eller redan har nått det målet, men jag jagar efter att gripa det, eftersom jag själv har blivit gripen av Kristus Jesus (Fil. 3:12).

Gå ej till doms med din tjänare, ty inför dig är ingen levande rättfärdig (Ps. 143:2).

Jag arma människa! Vem skall frälsa mig från denna dödens kropp? Gud vare tack, Jesus Kristus, vår Herre! (Rom. 7:24f)

Del 3: Exempel på missbruk (tes 23-32)

I denna del tas olika exempel upp på felaktiga uppfattningar och missbruk av den bibliska läran om kyrkogemenskapen. I den kyrkliga debatten kommer ofta alla möjliga invändningar mot denna lära och dess strikta tillämpning. Man ser då vanligen frågan om kyrkogemenskapen som en praktisk, kyrklig fråga och inte som en biblisk lärofråga. Som tydligt framgått av denna artikel menar vi däremot att läran om kyrkogemenskapen helt och hållet grundar sig på Guds ord och att denna lära också lärs klart i de lutherska bekännelseskriterierna.

Tes 23

Missbruk 1. Man lär att det är nog om en kyrka officiellt har en rätt bekännelse.

Detta missbruk består av att man nöjer sig med att hänvisa till den officiella bekännelsen, medan man samtidigt tillåter avvikande och falska läror i praktiken. Till exempel hänvisar man ännu idag till att Svenska kyrkan formellt har kvar de lutherska bekännelseskriterierna. Men i praktiken betyder detta ingenting längre. Under mycket lång tid tillbaka har uppenbar förnekelse tillåtits att finns inom denna kyrka.

Man kan likna kyrkans officiella bekännelse vid en etikett på en medicinburk som beskriver det viktiga innehållet. Men om burken istället innehåller gift hjälper det inte att etiketten finns där. Normalt sett litar vi också på att etiketten på varorna i en butik är korrekta. Det hör till vanlig ärlighet. I andliga frågor är det ännu viktigare att den officiella bekännelsen motsvaras av vad som verkligen lärs i kyrkan. Annars har det blivit som Jesus säger: *Det är skrivet: Mitt hus skall kallas ett bödens hus. Men ni har gjort det till ett rövarnäste.* (Matt. 21:13)

Guds ord lär oss att vi alltid skall bekänna vår tro klart och tydligt och även handla i enlighet med denna tro och bekännelse. Därför skall kyrkan och särskilt dess ledning se till att alla präster troget lär i enlighet med Bibeln och bekännelsen.

* * *

Jesus säger: Ert tal skall vara ja, ja, och nej, nej. Allt utöver det kommer från den onde (Matt. 5:37).

Var ordets görare, inte bara dess hörare, annars bedrar ni er själva (Jak. 1:22).

Från samma mun kommer välsignelse och förbannelse. Så får det inte vara, mina bröder. En källa kan väl inte från samma åder ge både sött och bittert vatten? (Jak. 3:10f)

Låt oss orubbligt hålla fast vid hoppets bekännelse (Hebr. 10:23).

Tes 24

Missbruk 2. Man lär att de bekännelsetrogna skall stanna kvar i en falsk kyrka tills de blir utdrivna.

Istället för att enligt Jesu bud ta sig tillvara för falska lärare stannar man kvar i deras kyrka så länge man inte blir utdriven. Man pekar då gärna på Luthers exempel. Men Luther lärde inte alls så. Han lärde att varje kristen är skyldig att bryta med falska lärare. Antingen skall man resolut driva ut dem ur kyrkan eller – om detta inte är möjligt – själv lämna den falska kyrkan. Även med sitt eget exempel visade Luther att man inte får stanna kvar i en falsk kyrkogemenskap. När Luther blivit klar över att den romersk-katolska läran var falsk, brände han själv påvens bulla som hotade honom med bannlysning. Han tog alltså detta steg innan han blev utdriven och han uppmanade sina anhängare att göra detsamma.

Om den egna trosövertygelsen ändras så att man kommer till insikt om att man tillhör en kyrka som lär falskt, skall man öppet tala om för kyrkans eller församlingens ledning att man har ändrat sin trosuppfattning och därför inte längre kan stå kvar i en falsk kyrkogemenskap. Att däremot stanna kvar och protestera och predika mot sin egen kyrkas falska lära för att eventuellt bli utdriven är en felaktig väg att gå.

* * *

Paulus i Efesus: Sedan gick han in i synagogan och under tre månader predikade han frimodigt. Han samtalade med dem och försökte övertyga dem om det som hör till Guds rike. Men där fanns några som förhärdade sig och inte ville tro utan talade illa om 'den vägen', så att alla hörde det. Då lämnade han dem och tog lärjungarna med sig, och varje dag höll han samtal i Tyrannus hörnal (Apg. 19:8-9).

Jesus sände ut lärjungarna att predika och sade till dem: När ni kommer in i ett hus, så stanna där tills ni drar vidare. Men om man inte tar emot er, lämna då den staden och skaka dammet av era fötter. Det skall vittna mot dem (Luk. 9:4f).

Om den falska kyrkan sade en röst från himlen: Gå ut från henne, mitt folk, så att ni inte tar del i hennes synder och drabbas av hennes plågor. Ty hennes synder har nått upp till himlen, och Gud har kommit ihåg hennes brott (Uppb. 18:4f).

Om Antikrists kyrka skriver Paulus: Låt ingen bedra er på något sätt. Ty först måste avfallet komma och laglöshetens människa, fördärvets son, öppet träda fram, motståndaren som förhäver sig över allt som kallas gud eller heligt, så att han sätter sig i Guds tempel och säger sig vara Gud (2 Tess. 2:3f).

Detta ställe tillämpade Luther med rätta på påvedömet, som i alla tider lär att påven är Guds ställföreträdare i kyrkan på jorden. Även den lutherska bekännelsen lär att vi inte kan ha gemenskap med denna kyrka:

Då det förhåller sig på detta sätt, bör alla kristna undvika att befatta sig med påvens gudlösa lära, händelser och orättfärdiga grymhet. De bör i stället undfly och fördöma påven med hans anhängare såsom antikrists rike, såsom Kristus befällt: "Tag er till vara för falska profeter", Matt. 7:15. Även Paulus bjuder, att man skall undvika och fördöma ogudaktiga lärare såsom en förbannelse. I 2 Kor. 6:14 heter det: "Ha intet gemensamt med de otrogna, ty vilken gemenskap har ljuset med mörkret?" (Traktaten om påvens makt, SKB s. 348, Trigl. 514:41)

Tes 25

Missbruk 3. Man lär att de bekännelsetroga skall stanna kvar i en falsk kyrkan tills Gud ger tecken till uppbrott.

Många pietistiskt eller svärmiskt inriktade ledare har hänvisat till ordet om molnskyn hos Moses. När den lyfte sig skulle Israels folk dra vidare. Nu tillämpar de detta på kyrkor som blivit infekterade av falsk lära. De väntar på något särskilt tecken från Gud, då han skall visa att det är tid att bryta med den falska kyrkan. Man har vanligen pekat på att när någon villolära officiellt införs och accepteras, skulle detta vara tecknet från Gud att man skall lämna. Så var det t.ex. år 1958 i Svenska kyrkan då man i kyrkomötet röstade för att införa kvinnliga präster. Innan detta skedde hade många bibeltroende sagt att detta i så fall skulle vara signalen för uppbrott. Men när beslutet kom lämnade man ändå inte den falska kyrkan utan försökte fortsätta att leva inom den i någon slags samexistens. Istället bildades en proteströrelse mot beslutet. Liknande har hänt inom många kyrkor när de liberala tagit ett nytt steg i bibelkritisk och ekumenisk riktning. Men sällan upprättas fristående, konfessionella kyrkor.

Hela tanken på ett särskilt tecken från Gud är obibliskt. Befallningen om molnskyn gällde endast Israels folk på vandring från Egypten till Kanaans land. Man får inte bygga en lära på bibliska exempel. Men om man ändå vill göra en jämförelse motsvarar exemplet att vi som kristna skall dra ut ur det andliga Egypten och hålla oss till Guds kyrka, där Gud leder oss rätt genom ordet. Gud har gett en klar befallning om att undvika alla villoläror och falska lärare och hålla oss till den kyrka som lär Guds ord rent och klart. Detta är det enda ”tecken” Gud har gett, och enligt det skall de kristna också handla, så snart de märker att den egna kyrkan lär falskt och att villfarelsen inte omgående drivs ut.

* * *

Så ofta molnskyn höjde sig från tabernaklet bröt Israels barn upp. Så gjorde de under hela sin vandring. Men så länge molnskyn inte höjde sig bröt de inte upp, förrän den dag då den höjde sig igen (2 Mos. 40:36f).

Jesus sade till honom: "Om ni inte ser tecken och under, tror ni inte (Joh. 4:48).

Mose kallade samman hela Israel och sade till dem: Hör, Israel, de stadgar och föreskrifter som jag i dag kungör för er. Lär er dem och håll fast vid och följ dem (5 Mos. 5:1).

Bröder, det här har jag nu skrivit... för att ni av vårt exempel skall lära er den regeln: ”inte utöver vad som står skrivet” (1 Kor. 4:6).¹¹

¹¹ Giertz översättning, 1981.

Tes 26

Missbruk 4. Den avfallna kyrkan ses som en sjuk mor, som man inte ska överge.

Detta är ett starkt känslomässigt argument som har övertygat många om att man inte skall bryta kyrkogemenskapen trots att många villoläraror grasserar inom kyrkan. Bakgrunden är vanligen folkkyrkosystemet i våra nordiska länder, som gör att den gamla, nästan allomfattande kyrkan upplevs som ett andligt hem, som man inte skall överge. Åtminstone var det tidigare så. Idag har sekulariseringen gjort att stora grupper i samhället är främmande för kyrkan.

Det är sant att Kristi kyrka i Bibeln beskrivs som vår moder, där vi får den andliga, oförfälskade mjölken. Mjölken är den första, grundläggande undervisningen och det är oerhört viktigt att denna ges på rätt sätt. Men en folkkyrka som för länge sedan har upphört att vara en konfessionellt luthersk kyrka har inte längre kyrkans rätta kännetecken. Kyrkan finns där Guds ord lärs rent och klart och där sakramenten förvaltas i enlighet med Kristi instiftelse. För länge sedan var detta fallet i våra nordiska folkkyrkor. Men sedan har situationen gradvis försämrats och urartat.

Vi ser i kyrkohistorien hur den rätta, bibliska kyrkan finns på olika håll i världen. En gång var t.ex. Mindre Asien ett starkt fäste för den bibliska tron, och många framstående kyrkolärare verkade där. Men idag är detta område (nuvarande Turkiet) dominerat av Islam. Luther beskriver evangeliet som ett "Platzregen", en regnskur som kommer till olika områden och vattnar jorden där. Men efter en tid har allt torkat och vissnat. Regnet har dragit vidare till andra områden.

Så länge en kyrka lär Guds ord rent och klart är den vår andliga moder eftersom det rena och klara evangeliet ljuder där till frälsning och evigt liv. Men när den bibliska läran börjar blandas upp med villfarelse har vi Guds bud om att ta oss till vara. Om inte villoläran med kraft drivs ut utan tillåts att stanna kvar har den tidigare renläriga kyrkan blivit en falsk kyrka. De som vill hålla fast vid Bibeln skall då bryta gemenskapen och fortsätta att hålla fast vid den rätta modern och hennes hälsosamma mjölk i en kyrka som har kvar den sunda läran.

Argumentet utgår i regel från en felaktig kyrkosyn. Man identifierar kyrkan med själva kyrkoorganisationen som en synlig kropp. Obibliska läror ses då som sjukdomar i kroppen. Så länge det fortfarande finns liv, finns det hopp. Även om kroppen är allvarligt angripen skall man inte överge den.

Jesus och apostlarna lärde inte så och inte heller fornkyrkan eller reformationen. När t.ex. Arius lärde att Jesus endast var en skapad varelse men inte Gud av evighet stannade inte de trogna kvar i de arianska kyrkorna. De höll sig istället till Athanasius och till de församlingar och kyrkor som hade den rätta bekännelsen. De arianska kyrkorna var ofta mycket större än de rätttrogna och de hade en vacker liturgi. Ett tag var Athanasius mycket ensam med en liten skara anhängare, som fick fly ut i öknen. Men ändå var den sanna kyrkan hos honom och inte hos de stora, arianska folkkyrkorna. Långt senare kom arianismen att gå tillbaka men finns idag i annan form inom den teologiska modernismen och i rörelser som Jehovas Vittnen.

Vi skall vara tacksamma för den stora välsignelse som Gud gett våra nordiska länder genom en evangelisk-luthersk förkunnelse under flera hundra år. Men idag har

den liberala teologin tyvärr tagit överhand. Dess bibelkritik och långtgående förnekelse har drabbat större delen av de äldre, konfessionella kyrkorna. Detta gäller inte bara den evangelisk-lutherska kyrkan utan alla kyrkor som tidigare lärt att Bibeln är Guds inspirerade, ofelbara ord. Den bibelkritiska, ekumeniska rörelsen har gått fram som en löpeld och raserat den gamla tron och lämnat andliga ruiner efter sig. Det är därför inte frågan om att hålla fast vid sin sjuka mor, utan att fly undan den modernistiska, falska förkunnelsen till de platser där Guds rena och klara ord fortfarande ljuder. Där är vår andliga moder idag, fullt frisk och kry!

* * *

Paulus skriver om de två förbunden: Ordet Hagar betecknar Sinai berg i Arabien och motsvarar det nuvarande Jerusalem, eftersom det lever i slaveri med sina barn. Men det himmelska Jerusalem är fritt, och det är vår moder (Gal. 4:25f).

Längta som nyfödda barn efter den rena andliga mjölken, så att ni genom den växer upp till frälsning (1 Petr. 2:2).

Bröder, själv kunde jag inte tala till er som till andliga människor utan som till köttsliga människor, spädbarn i Kristus. Mjölk gav jag er att dricka. Fast föda fick ni inte. Den tålde ni ännu inte, och det gör ni inte nu heller (1 Kor. 3:1f).

Ty fast ni för länge sedan borde ha varit lärare, behöver ni någon som undervisar er igen i de första grunderna av Guds ord (Hebr. 5:12).

Tes 27

Missbruk 5. Man vill inte bryta med den villfarande kyrkan eftersom det då bara blir få som lämnar.

Detta är också ett känslösamt argument som varken är bibliskt eller teologiskt. Ändå har detta en stark dragningskraft. Det beror på att vi som människor och kristna har behov av gemenskap. Att leva isolerad utan familj, vänner och bekanta är mycket svårt och för många blir ensamheten outhärdlig.

Det normala är också att Kristi kyrka är en gemenskap av flera människor i ordnade församlingar. Samtidigt talar Skriften ofta om den lilla hopen i förhållande till världen och dess otro. I svåra tider händer det att kristna blir mycket isolerade och kanske helt ensamma på sin ort. Det kan vara fråga om yttre förföljelser då en kristen blir satt i fängelse. Det kan vara fråga om att den kristne bor i ett land som domineras av falska religioner eller sekter som den kristne för sin tros skull inte kan acceptera. Jesus säger att den yttersta tiden kommer att bli särskilt svår. Och villfarelsernas mängd visar oss också att vi nu verkligen lever i den yttersta tiden.

Men Bibeln säger att vi ändå orubbligt skall hålla fast vid vår tro. När kristna för sanningens skull måste vara mer eller mindre isolerade har de ändå Gud på sin sida. Det är som för profeten Elia, som kände sig helt ensam bland alla Baalsdyrkarna. Men Gud tröstade Elia och förklarade att det fanns sju tusen män som inte hade böjt knä för Baal. Så ger Gud också välsignelse åt en liten församling som i trohet håller fast vid Guds ord utan alla kompromisser. Vi skall komma ihåg att sanningen är det dyrbaraste, som finns. När vi möts av detta argument skall vi komma ihåg att det är

som när Elisa bad att tjänaren skulle få se alla de osynliga änglar som var med Guds folk. Han sade: *Frukta inte, ty de som är med oss är fler än de som är med dem* (2 Kon. 6:16).

* * *

Då sade Elia till folket: ”Jag är ensam kvar som Herrens profet, och Baals profeter är fyrahundra femtio man (1 Kon. 18:22).

Men jag har lämnat kvar i Israel sjutusen män som inte har böjt knä för Baal och inte gett honom hyllningskyss (1 Kon. 19:18).

När gudsmannens [Elisas] tjänare tidigt på morgonen steg upp och gick ut, se, då hade en här med hästar och vagnar omringat staden. Tjänaren sade till gudsmannen: ”O, min herre, vad ska vi ta oss till?” Han svarade: ”Var inte rädd! De som är med oss är fler än de som är med dem.” Och Elisha bad: ”Herre, öppna hans ögon så att han ser.” Då öppnade Herren tjänarens ögon, och han fick se att berget var fullt av hästar och vagnar av eld runt omkring Elisha (2 Kon. 6:15-17).

Jesus säger: Var inte rädd, du lilla hjord, ty er Fader har beslutat att ge er riket (Luk. 12:32).

Men ska Människosonen finna tron på jorden när han kommer? (Luk. 18:8)

Gå in genom den trånga porten. Ty den port är vid, och den väg är bred som leder till fördärvet, och det är många som går fram på den. Och den port är trång, och den väg är smal som leder till livet, och det är få som finner den (Matt. 7:13f).

Till Paulus i fångenskap och sjönöd sade Herren: Frukta inte, Paulus. Du skall stå inför kejsaren. Och se, alla dem som seglar med dig har Gud skänkt dig (Apg. 27:24).

Paulus blev ofta ensam: Ty av kärlek till den här världen har Demas övergett mig och rest till Tessalonika. Krescens har rest till Galatien och Titus till Dalmatien (2 Tim. 4:10).

Johannes fick fly till Patmos på grund av den romerska förföljelsen: Jag, Johannes, er broder, som i Jesus delar lidandet och riket och uthålligheten med er, jag befann mig på den ö som kallas Patmos, för Guds ords och Jesu vittnesbörds skull (Uppb. 1:9).

Då ska man utlämna er åt lidande och döda er, och ni kommer att bli hatade av alla folk för mitt namns skull. Och då ska många komma på fall, och de ska förråda varandra och hata varandra. Många falska profeter ska träda fram och bedra många, och eftersom laglösheten ökar kommer kärleken att kallna hos de flesta. Men den som håller ut till slutet ska bli frälst (Matt. 24:9-13).

Tes 28

Missbruk 6. De bekännelsetrogna bör stanna kvar i den falska kyrkan och samla tillräckligt många innan uttåg sker.

Detta argument grundar sig också på rädslan för att man inte skall bli ensam om och när man lämnar en falsk kyrka. Man vill då först skapa en organisation inom den avfallna kyrkan för att sedan tillsammans kunna tåga ut och då redan ha en större kyrka på plats.

Detta är felaktigt av flera orsaker. Först måste man ha respekt för att den helige Ande verkar olika hos olika människor. När man befinner sig inom en villfarande kyrka kan det ta olika lång tid för en kristen att komma fram till vad som är Guds ords rätta lära. Man har ju under mycket lång tid befunnit sig i en kyrka som inte lär rätt, och detta är ett stort hinder. När då någon eller några har kommit fram till visshet om

vad Guds ord kräver skall man inte vänta utan handla efter Skriftens lära oberoende av hur många som är beredda att följa efter.

För det andra är det ohederligt att stanna kvar och ta emot lön från ett samfund som man är övertygad om lär falskt medan man i verkligheten arbetar för att få så många som möjligt att lämna detta samfund. Man skall i stället öppet bekänna att man inte längre delar samfundets tro och lära och därför för Guds ords och samvetets skull måste begära utträde. Ett sådant handlande väcker respekt både på det mänskliga och andliga planet. En kristen måste handla enligt god ordning och inte bedriva en subversiv, underminerande verksamhet. För ordets skull måste man lämna sin lön och ställning inom den falska kyrkan och därefter söka ett annat sätt att få sin försörjning.

För det tredje är det viktigt för dem som står kvar i den falska kyrkan att man ger en klar och tydlig signal om varför man måste lämna en villfarande kyrka. Det skall inte bara ske med ord utan också med handling.

Framför allt skall vi förtrösta på att Herren är med dem som håller sig till Guds rena och klara ord oavsett om de är många eller få. När Gud ville visa domaren Gideon detta minskade han skaran tills det bara var några få kvar. Sedan gav Gud seger medan Gideon och hans män stod alldeles stilla.

* * *

Herren sade till Gideon: "Folket som följer dig är för många för att jag ska vilja ge midjaniterna i deras hand. Israel kan då berömma sig mot mig och säga: Min egen hand har frälst mig. Meddela nu folket: Den som är rädd och förskräckt kan vända om och skynda sig bort från Gileads berg." Då vände 22 000 man av folket tillbaka, och bara 10 000 stannade kvar. Men Herren sade till Gideon: "Folket är fortfarande för många. För ner dem till vattnet, så ska jag där göra ett urval bland dem åt dig..." [Därefter återstod endast 300 män.] ... Men de stod stilla, var och en på sin plats, runt omkring lägret. Då började alla i lägret att irra omkring och skrikande ta till flykten (Dom. 7:2ff, 21).

För ingenting hindrar HERREN att ge seger genom få lika väl som genom många (1 Sam. 14:6).

Nej, det som för världen var dåraktigt utvalde Gud för att förödmjuka de visa, och det som för världen var svagt utvalde Gud för att förödmjuka det starka, och det som för världen var obetydligt och föraktat och inte fanns till, det utvalde Gud för att tillintetgöra det som fanns till, för att ingen människa ska berömma sig inför Gud (1 Kor. 1:27-29).

Tes 29

Missbruk 7. Eftersom det finns sanna kristna också inom falska kyrkor bör man stanna kvar där.

Detta är en av de vanligaste invändningarna. Man pekar på att Kristi sanna, osynliga kyrka också finns inom villfarande samfund. Detta är i och för sig sant, ty överallt där evangelium brukas gäller Guds löfte att hans ord inte predikas förgäves (Jes. 55:10-11). Luther hänvisar t.ex. till att även inom påvekyrkan blir barnen frälsta genom dopet. Men genom att följa Guds bud om att lämna en villfarande kyrka visar vi också den rätta vägen för dem som av okunnighet och villfarelse befinner sig på fel plats.

Ett bibliskt exempel är när Davids son Absalom gjorde uppror och fick många med sig. Då nämns tvåhundra män som följde med Absalom i god tro och inte förstod vad saken gällde. De var oskyldiga till upproret. Men de som ledde upproret och aktivt deltog idet fick så småningom sitt straff. Falsk lära är alltid ett uppror mot konungen Kristus, Davids son. Detta uppror leds av dem som driver de falska lärorna.

Läran om kyrkan måste användas på rätt sätt. Det sker på flera sätt:¹²

1. När vi är måna om att vara och förbli medlemmar av den osynliga kyrkan genom tron på Frälsaren.
2. När vi håller oss till den kyrka, som lär Guds ord i hela dess renhet.
3. När vi gör allt vi kan för att underhålla, främja och utbreda denna kyrka genom bön, personliga tjänster och ekonomiskt understöd.
4. När vi undviker alla falska kyrkor och alla andra organisationer, som bekänner en religion som är falsk.

* * *

Tvåhundra män från Jerusalem hade följt med Absalom. De hade blivit inbjudna och följde med i god tro helt ovetande. (2 Sam. 15:11)

Pröva er själva om ni lever i tron, granska er själva! Eller vet ni inte med er att Jesus Kristus är i er? Om inte, så består ni inte provet (2 Kor. 13:5).

Om ni förblir i mitt ord är ni verkligen mina lärjungar (Joh. 8:31).

Så har också Herren befallt att de som predikar evangeliet ska leva av evangeliet (1 Kor. 9:14).

Mina älskade, tro inte varje ande, utan pröva om andarna kommer från Gud. Det finns ju många falska profeter som har gått ut i världen (1 Joh. 4:1).

Tes 30

Missbruk 8. För kyrkogemenskap räcker det om man är överens i det centrala budskapet om frälsningen.

Man hänvisar här till de centrala, bibliska lärorna. Endast dessa anses nödvändiga för kyrkogemenskap medan man däremot accepterar olika uppfattningar i mindre centrala lärofrågor. På grund av detta argument kan man stanna kvar i en kyrka som är villfarande. Ofta betecknas de läror där man har olika läror som ”öppna frågor”.

Det är sant att det finns vissa lärofrågor som är direkt avgörande för frälsningen utan vilka man inte kan ha en sann tro. Det är t.ex. lärorna om att Gud är treenig, att Kristus är både sann Gud och sann människa och att han har dött och uppstått för att försona hela världens synd. Det är framför allt läran om att människan blir rättfärdiggjord genom tron allena utan några gärningar, vilket är Bibelns huvudlära.

Men läran om kyrkogemenskapen är mer omfattande än läran om hur vi kommer till himlen. Gud har tydligt och klart befallt oss att i kyrkan *lära allt som står i Skriften* utan att lägga till eller dra ifrån. Därför är det ett allvarligt missbruk att införa egna regler om vad som skall gälla beträffande kyrkogemenskapen. Det blir då omöjligt att säga var gränsen skall dras. Somliga säger t.ex. att man i så fall måste ha med lärorna om sakramenten och ämbetet, men att man t.ex. i fråga om tusenårsriket, antikrist, söndagen m.m. kan ha olika uppfattningar utan att det påverkar kyrkogemenskapen.

¹² Följande punkter är hämtade ur Evangelisk-luthersk katekes, ELKS 2016, s. 105

Andra tillåter också olika uppfattningar om t.ex. dopet och nattvarden. Somliga menar även att man kan acceptera de romersk-katolska lärorna om tro och gärningar, mässoffer, celibat, påvedöme, mariadogmer m.m. Ingen kan här säga var gränsen för kyrkogemenskapen skall gå. En del är strängare, andra mer liberala. Allra mest liberal är man inom den världsvida, ekumeniska rörelsen. Men alla dessa uppfattningar är ändå överens om att olika läror *inte* upphäver kyrkogemenskapen. Man utgår också från den felaktiga tolkningen av Joh. 17:21 att yttre enhet skall leda fram till en enda kyrka, så att världen kan tro.

Men denna bön av Jesus blev omedelbart bönhörd av Fadern. Alla kristna är redan ett i tron, och denna bibliska tro manifesterar sig i en rätt biblisk bekännelse. I samma bön framhåller Jesus Guds ords sanning och att det är genom apostlarnas ord de kristna kommer till tro. Bibeln säger klart och tydligt att kyrkogemenskapen skall utgå från fullständig enighet i den kristna läran. En Herre, en tro, ett dop o.s.v. (Ef. 4:5). Vi skall lära allt vad Herren har befallt. Och även lite surdeg syrar hela degen. Läran om kyrkogemenskapen är till för att hindra varje falsk lära att komma in i kyrkan, hur liten den än tycks vara för oss. Men Guds ord lär att den falska läran är som en cancersvulst eller en kallbrand. Den är som ett ogräs som måste rensas ut för att inte växa och så småningom ta över helt.

* * *

Helga dem i sanningen: ditt ord är sanning. ... Men jag ber inte bara för dem [apostlarna], utan också för dem som kommer att tro på mig genom deras ord. Jag ber att de alla ska vara ett, och att de ska vara i oss liksom du, Far, är i mig och jag i dig. Då ska världen tro att du har sänt mig (Joh. 17:17, 20f)

Gör allt ni kan för att bevara Andens enhet genom fridens band: en kropp och en Ande, liksom ni kallades till ett hopp vid er kallelse, en Herre, en tro, ett dop, en Gud som är allas Far, han som är över alla, genom alla och i alla (Ef. 4:3-6).

Ert skryt låter inte bra. Vet ni inte att lite surdeg syrar hela degen? Rensa bort den gamla surdegen så att ni blir en ny deg, för ni är osyrade. Vårt påskalamm Kristus har blivit slaktat. Låt oss därför fira högtid, inte med gammal surdeg, inte med onskans och elakhetens surdeg, utan med renhetens och sanningens osyrade bröd (1 Kor. 5:6-8).

Men oandligt, tomt prat ska du akta dig för. De som ägnar sig åt sådant kommer att gå allt längre i ogudaktighet, och deras ord kommer att sprida sig som cancersvulster. Till dem hör Hymeneus och Filetus, som har kommit bort från sanningen. De vänder upp och ner på tron för vissa när de säger att uppståndelsen redan har ägt rum (2 Tim. 2:16-18).

Tes 31

Missbruk 9. Man accepterar kyrkogemenskap mellan flera kyrkor trots att inte samtliga är överens i läran.

En ortodox kyrka står till exempel i kyrkogemenskap med en annan kyrka, som som i sin tur står i gemenskap med en tredje kyrka. Men den tredje har falsk lära inom sig. Detta blir då ett felaktigt s.k. "triangel-förhållande". Låt oss göra en jämförelse med naturen. Om det t.ex. finns tre vattenbehållare A, B och C och det finns en vattenförbindelse mellan A och B, och mellan B och C så står alla tre behållarna i faktisk förbindelse med varandra. Ett farligt gift som släpps ner i C kommer inte bara skada B utan också A.

Det är ett allvarligt misstag om man uppfattar upprättandet av kyrkogemenskap ungefär som när olika länder ingår politiska allianser. Här kommer också det felaktiga föreningstänkandet in. Då kanske man tänker att det av andra skäl än de läromässiga vore fördelaktigt att gå samman. Om flera kyrkor eller församlingar förenas blir man en större och ”effektivare” organisation. Då får man fler medlemmar och kan ha en utvidgad verksamhet.

Kyrkogemenskapen är något helt annorlunda! Det är ett konstaterande av en enighet i tro, lära och bekännelse som är verkad genom Gud själv i kraft av ordet och sakramenten. Utifrån detta bibliska synsätt blir det klart att all slags ”unionism” är utesluten. Unionism innebär att kyrkor med *olika* läror går samman i en ohelig allians.

* * *

I vår Herre Jesu Kristi namn uppmanar jag er, bröder, att ni alla ska vara eniga i det ni säger och inte låta splittring finnas bland er, utan stå enade i samma sinne och samma mening. (Ef. 1:10).

Tes 32

Missbruk 10. Man har strängare principer för ingående än för brytande av kyrkogemenskapen.

I kyrkohistorien har det ofta visat sig att även rätttroende kyrkor påverkas av en situation då en tidigare ortodox kyrka börjar vackla och släppa in villfarelse. Kyrkor som står i kyrkogemenskap med en sådan kyrka börjar protestera, men ingenting händer. Istället för att då bryta gemenskapen stannar den protesterande kyrkan kvar i gemenskapen år efter år. Flera präster och församlingar ser sig då nödgade att bryta gemenskapen med båda kyrkorna. Den kvarstannande kyrkan försvarar sig med att man fortfarande anser att det finns hopp om att den villfarande kyrkan skall ändra sig.

Men kyrkogemenskap kan inte bygga på *ett ovisst hopp* om förändring utan endast på den faktiska läran. När det står klart att en kyrka lär falskt och att ingenting radikalt görs för att driva ut villfarelsen har denna kyrka blivit heterodox (villfarande).

En kyrka som lär falskt skall man enligt Skriftens klara ord undvika – även om där fortfarande finns många goda läror och även många troende. Exakt samma princip måste gälla rätttroende kristna oavsett om de tillhör eller står utanför den falska kyrkan. Observera att det inte är fråga om en situation då tillfälligt uppdykande villfarelser drivs ut. I ett sådant fall skall de trogna stanna kvar, och utomstående kan också gå in i gemenskap med en sådan kyrka.

En kyrka får inte inom sig acceptera grupper som har andra läror än den officiella. Om t.ex. en kyrka har deklarerat att man är *emot* kvinnliga präster men inom sig tolererar grupper som är *för* kvinnliga präster och tillåter dessa grupper att stanna kvar, så har kyrkan i fråga blivit en falsk kyrka.

* * *

Men jag har en sak emot dig: att du tolererar kvinnan Isebel, hon som kallar sig profetissa och undervisar och förleder mina tjänare (Uppb. 2:20).

Det ryktas faktiskt om sexuell omoral bland er, sådan omoral som man inte ens hittar bland hedningarna: att en man lever ihop med sin fars hustru. Och ändå är ni uppblåsta! I stället borde ni ha blivit så bedrövade att den som gjort det hade drivits ut ur er gemenskap (1 Kor. 5:1f).¹³

Tes 33

Missbruk 11. Man har olika principer för kyrkogemenskap beroende på var den kristne befinner sig.

En kristen är alltid en del av den kristna kyrkans gemenskap oavsett om han är i kyrkan, i hemmet, på arbetet, bland vänner och bekanta eller på resa i främmande land. Kyrkogemenskapen är ju först och främst en andlig gemenskap med Kristus genom tron. Men när det gäller den yttre gemenskapen manifesterar den sig i den kristna bekännelsen. En kristen är en ambassadör för Kristus var han än befinner sig. Han är ett Guds barn, som ständigt skall vara beredd att vittna om sin tro och leva ett heligt liv i Kristi efterföljd.

När en kristen i världen måste säga nej till synden och sådana frestelser som för bort ifrån Gud är detta också en del av kyrkogemenskapens villkor. När Johannes döparen samtalade med landsfurstens Herodes förklarade han att denne inte hade rätt att ha sin brors hustru. När det kom villolärare på besök lärde aposteln Johannes att man inte skulle ta emot dem. Risker att dessa skulle förvilla de kristna var överhängande.

I första hand talar Johannes här om den kristna gudstjänsten. Man skall inte hälsa en villolärare med gudstjänstgemenskapens ord: Herren vara med dig! Att låta en villolärare predika i den egna församlingen eller kyrkan är detsamma som att stödja hans villfarelse och göra sig delaktig i den. Hesekiel varnar mot sådant. Paulus skriver till Timoteus att han inte genom handpåläggning (ordination) skall göra sig delaktig av andras synder. Det betyder att den som skall prästvigas först måste provas noga så att det står klart att han är renlärig i alla stycken. Att ordinera en villolärare är att bli medskyldig till hans falska lära.

Paulus skriver också att vi inte skall gå i ok med dem som inte tror. Att gå i ok med någon är att samarbeta precis som två hästar eller oxar som drar en vagn tillsammans, förenade med ett ok. När präster är kallade till ämbetet i samma kyrka går de i ok med varandra. Det hjälper då inte att säga att den ene personligen inte accepterar den andres falska lära och så långt det går undviker samarbete. Märker man att någon förkunnar falskt inom den egna kyrkogemenskapen måste man slå larm och kräva att den personen slutar att lära falskt eller annars blir utdriven ur kyrkan. Gör man inte det är man medskyldig till att gå i ok med den falske läraren. Detta gäller både präster och lekmän.

* * *

Och allt vad ni gör i ord eller handling, gör det i Herren Jesu namn och tacka Gud Fadern genom honom (Kol. 3:17).

¹³ Otukt är liksom villolära en uppenbar synd mot Gud och kan inte tolereras i kyrkan. Men om personen i fråga ångrar sig och upphör med sin synd och sin falska lära skall han förlåtas.

Vad ni än gör, gör det av hjärtat, som för Herren och inte för människor (Kol. 3:23).

Uppför er väl bland hedningarna, så att de som anklagar er för att vara onda ser era goda gärningar och prisar Gud den dag han besöker dem (1 Petr. 2:12).

Anpassa er inte efter den här världen, utan låt er förvandlas genom sinnets förnyelse, så att ni kan pröva vad som är Guds vilja, det som är gott och fullkomligt och som behagar honom (Rom. 12:2)

Om din broder har syndat, så gå och ställ honom till svars enskilt, er emellan. Lyssnar han på dig så har du vunnit din broder (Matt. 18:15).

Om någon kommer till er och inte har med sig denna lära ska ni inte ta emot honom i ert hem eller hälsa honom välkommen (2 Joh. v 10).¹⁴

Var inte för snabb med din mun och förhasta dig inte i ditt hjärta med att uttala ett ord inför Gud (Pred. 5:1)

Var inte för snabb med att lägga händerna på någon och gör dig inte delaktig i andras synder. Håll dig själv ren (1 Tim. 5:22).

Gå inte som omaka par i ok med dem som inte tror (2 Kor. 6:14).

Tes 34

Läran om kyrkogemenskapen har den eviga saligheten hos Gud som mål.

Aposteln Paulus uppmanar Timoteus att bevara det som blivit honom anförtrott. Kyrkan har av Kristus fått en stor skatt, som skall bevaras ren och klar. Den skatten är Guds rena och klara ord. Genom evangelium får vi syndernas förlåtelse och försäkran om evig salighet hos Gud i himlen. Detta och ingenting annat är målet med läran om kyrkogemenskapen.

* * *

Men vi har vårt medborgarskap i himlen, och därifrån väntar vi Herren Jesus Kristus som Frälsare. Han ska förvandla vår bräckliga kropp och göra den lik hans härlighetskropp, för han har makt att lägga allt under sig. (Fil. 3:20f).

Vi tackar alltid Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, när vi ber för er. Vi har hört om er tro på Kristus Jesus och om kärleken som ni har till alla de heliga, på grund av hoppet som väntar er i himlen. Detta hopp har ni redan hört om i sanningens ord, evangeliet som har nått fram till er liksom det överallt i världen växer och bär frukt (Kol. 1:3-6).

Jag vet vem jag tror på, och jag är övertygad om att han har makt att fram till den dagen bevara det som anförtrotts mig. Som mönster för en sund förkunnelse ska du ha de ord som du har hört av mig, i tro och kärlek i Kristus Jesus. Bevara det goda som anförtrotts dig genom den helige Ande som bor i oss (2 Tim. 1:12-14).

Må Herren låta er växa och överflöda i kärleken till varandra och till alla, liksom vi i vår kärlek till er. Så ska han styrka era hjärtan och göra dem fläckfria i helighet inför vår Gud och Far när vår Herre Jesus kommer med alla sina heliga (1 Tess. 3:12f).

¹⁴ Gudstjänsterna firades i regel i hemmen. Kyrkogemenskap förbjuds, inte social samvaro.

Litteratur

För vidare läsning rekommenderas: (se evluth.se under Teologi/Kyrkan)
 Martin Luther: Om den gamla rätta kyrkan (1541). Sv. övers. S. Rydh.
 Tom G.A. Hardt: Kyrkogemenskap i fornkyrkan och i den lutherska kyrkan.
 Om kyrkogemenskap, Church of the Lutheran Confession (CLC), 1973
 Sten Rydh: Luthers skrift Wider Hans Wurst. Föredrag i Norrköping 2015.
 Franz Pieper: Kristen dogmatik, 1985 (se evluth.se under Böcker)

Se också litteratur på Lutherska Konkordiekyrkans hemsida (luk.se)
 under rubriken "Luthersk teologi":

Vi tror och lär, Konkordiekyrkans bekännelse av Staffan Bergman.

Franz Pieper: Skillnaden mellan ortodoxa och heterodoxa kyrkor

David Lau: Ställningstagandet

Staffan Bergman: Trons enhet

Jakob Fjellander: Det kristna broderskapet

Böcker att beställa (se hemsidan evluth.se under Böcker):

En kyrkohistoriskt viktig bok är:

Kyrkogemenskap och nattvardsgemenskap ur kyrkohistorisk synpunkt av Martin Wittenberg, svensk översättning 2019. Teol. Dr. Martin Wittenberg (†2001) ger här en bred historisk exposé över hur läran om kyrkogemenskapen har lärts och tillämpats i fornkyrkan, under reformationen, ortodoxin och 1800-talets konfessionella uppvaknande. Boken är till för teologiskt intresserade och mycket viktig för förståelsen av vad konfessionell lutherdom är. I samma volym finns en historisk fortsättningsdel av Sten Rydh som behandlar framväxten av några konfessionella frikyrkor som uppstod i tiden därefter i Tyskland, USA och Norden. Utförligt register. Mjukband, 52+88 sidor, A4.

En enklare bok är:

Den bibliska läran av Sten Rydh, 2021. För lekmän. 18 grundläggande trosfrågor behandlas på ett enkelt sätt, t.ex. lagen, evangeliet, rättfärdiggörelsen, dopet, nattvarden, bikten, bönen. Mjukband, 167 sidor, A5.